

# DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 128.

Sroda, 31 Maja (12 Czerwca).

1867 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących: po Świętach uroczystych i Niedzielnach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku; za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 5-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkich ogłoszeniach należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach pocztowych w Królestwie i Cesarstwie Rocznie rrr. 9 kop. 20. — Półrocznie rrr. 4 kop. 60. — Kwartalnie rrr. 2 kop. 30. — Miesięcznie kop. 80.

Rok 4.

## SPIS RZECZY

**DZIAŁ URZĘDOWY.** — Komisja rząd. oświecenia publ. — Dyrekcja gł. tow. kred. ziemsk. — Magistrat m. Warszawy. — Zastępstwo. — Ustawa towarzystwa nad rannymi. — Komisja umorzenia długu. — Zamknięcie sejmiku finlandz. — Ostatnie uchwały.

**DZIAŁ NIEURZĘDOWY.** — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Przyjęcie u J.W. Jenerała-Feldmarszałka. — Zamach na życie N. Pana. — Wiadomości telegraficzne. — Kronika kościelna. — Tydzień handlowy. — Wypadki. — Słowiańscy goście (Pobyt słowian w Moskwie. — Obiad słowiański. — Odjazd J. C. W. W. Ks. Aleksiego Aleksandrowicza. — Podróż J. C. W. Namiestnika Kaukaskiego. — Nowe pismo w Astrachaniu. — Wiadomości z obw. turkietańskiego. — Z wystawy paryskiej. — Anglja. List królowej Wiktorji. — Ref. rma wyborcza. — Fenieni. — Austrja. Cesarzowa Karolina. — Francja. Sprawa kandjoeka. — Hiszpanja. Sprzyśnienie; klerykalni. — Meksyk. Cesarz Maksymilian. — Niderlandy. Żaloga luksemburska. — P. Zuylen. — Niemcy. Układy celne. — Turcja. Podróż sultana. — Aresztowania; dobra mecełowe. — Protestacja. — Włochy. Dobra kościelne. — Minister skarbu. — Izba deputowanych. — Garibaldi. — Korespondencje ze Lwowa. — Rozmaitości.

FEJLETON. — Kronika warszawska. — PRZEWODNIK WARSZAWSKI. — Nowe dzieło. — Wiejska kawa, i t. d.

## DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa.

dnia 30 Maja (11 Czerwca).

**Komisja Rządowa Oświecenia Publicznego.** — Podaje do wiadomości powszechnej, że s. p. Józefata z Wyrzykowskich Tokarska, testamentem zatwierdzonym przez postanowienie Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 11 (23) Czerwca 1863 r. Nr. 21723, zapisała sumę rs. 60,000 na stypendja dla krewnych swoich, a mianowicie: 1) rs. 45,000 na utrzymanie w zakładach naukowych trzech chłopców z familij: *Wyrzykowskich, Modzelewskich i Tokarskich*; przytem zastrzegła, żeby z procentu od sumy pomienionej, wydzielonem by-

ło każdemu z nich stypendjum, w wysokości po rs. 225 rocznie, reszta zaś procentu wnoszona była do Banku Polskiego i wypłacona stypendystce, gdy ukończy kurs nauk w jednym z wyższych zakładów naukowych. — 2) rs. 15,000 na utrzymanie jednej dziewczyny z wyszczególnionych wyżej rodzin, z warunkiem, aby po zaspokojeniu wydatków na jej utrzymanie, pozostała część procentu, podobnie wnoszona była do Banku Polskiego, i wypłacona jej po ukończeniu przez nią kursu nauk. — Na zasadzie warunków testamentu św. p. Tokarskiej, do utrzymania rzeczonych stypendjów mają prawo: a) Krewni i krewnie linij zstępnej i bocznych po ojcu testatorce, Grzegorz Wyrzykowski; b) Krewni i krewnie linij zstępnej i bocznych po matce testatorce, Agnieszce Wyrzykowskiej z domu Modzelewskiej; c) Potomstwo w linij zstępnej dwóch siostr męża testatorce: Franciszki, żony Egidjusza Borzuchowskiego i Barbary, żony Franciszki Żdziarskiego, z domu Tokarskich; d) w razie braku kandydata z jednej lub dwóch familij, trzech kandydatów z trzeciej familij; e) w razie braku kandydata z którejkolwiek z powyższych familij, synowie niezamożnych urzędników wydziału sądowego w Królestwie. Z pomiędzy kandydatów wyszczególnionych w punktach a, b, c, posiadających równe prawa pod względem pochodzenia, pierwszeństwo otrzymują najubożsi. Stypendysci winni uczęszczać do średnich lub wyższych zakładów naukowych, stypendystka zaś do Gimnazjum lub progimnazjum żeńskiego rządowego, albo pobierać nauki w Instytucie Aleksandryjsko-Maryjskim Wychowania Panien. Procent roczny od kapitału stypendjalnego rs. 60,000, dzieli się na cztery równe części; wszakże z części przypadającej na każdego stypendystę, wydziela się na jego edukację tylko 225 rs.; pozostała zaś reszta procentu wnosi się na depozyt do Banku, do czasu wypłacenia onej stypendyscie, gdy ten ukończy całkowity kurs nauk w jednym z wyższych zakładów naukowych. Co się tyczy stypendystki, na edukację jej, gdy jest uczennicą Gimnazjum lub Progimnazjum, wypłaca się podobnie po 225 rs. rocznie na ręce rodziców lub opiekunów; gdy zaś pozostaje w Aleksandryjsko-Maryjskim Instytucie, wydziela się fundusz, jaki okaże się potrzebnym na całkowite jej utrzymanie i zaspokojenie wszelkich potrzeb; tak w jednym jak i drugim razie pozostała część procentu wnosi się również do Banku i

wypłaca stypendystce, po ukończeniu przez nią całkowitego kursu nauk w tym zakładzie naukowym, w którym się kształciła. Komisja Rządowa Oświecenia Publicznego zawiadamiając o powyższem, nadmieniam, że osoby posiadające tytuł do otrzymania pomienionych stypendjów dla swoich dzieci, które pragnęłyby z dobrodziejstwa legatu korzystać, oprócz tych, co już uczyniły w tym celu podania, winni zgłosić się z podaniami do Komisji Rządowej Oświecenia Publicznego w ciągu tygodni sześciu od daty niniejszego ogłoszenia, przy załączeniu następujących dowodów: a) pochodzenia i pokrewieństwa z jedną z osób wyżej wymienionych; b) stanu majątkowego; i c) świadectwa szkolnego, że kandydat lub kandydatka uczęszczała do jednego z zakładów naukowych rządowych, lub że na zasadzie swego usposobienia mogą być przyjęte do jednego z tychże zakładów.

**Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.** — Podaje do powszechnej wiadomości, że dla ułatwienia odbioru należytości za Listy Zastawne w dniach 20 i 21 Marca (1 i 2 Kwietnia) r. b. wylosowane, niemniej Kupony w półroczu 1 m r. b. do wypłaty przypadające, przyjmować będzie tak Listy Zastawne wylosowane, jako i Kupony za rewersem, z księgi sznurowej wydawanemi, od dnia 20 Maja (1 Czerwca) r. b. do dnia 6 (18) Czerwca r. b. codziennie, wyjąwszy święta, od godziny 9-ej z rana do 1-rej z południa, a te dla wcześniejszego onych sprawdzenia. — Tak Listy Zastawne, jako też kupony płatne składane być winny obok oddzielnych deklaracji, wyszczególniających je w porządku numerów z oznaczeniem liter, wartości i ilości sztuk; deklaracje spisane być winny na drukach, które są przysposobione w Biurze Dyrekcji Głównej i na żądanie interesentom udzielane będą. — Właściciele Listów Zastawnych lub Kuponów na rewersach wymienieni, w terminie prawem oznaczonym, to jest od d. 10 (22) Czerwca r. b. począwszy, należności niemi objęte, ile sprawdzenie Listów lub Kuponów kwestji nie nastąpi, wypłacone sobie mieć będą.

**Magistrat Miasta Warszawy.** — Nadzór Cmentarza Powązkowskiego doniósł Magistratowi Miasta Warszawy, iż znajdujące się na tymże Cmentarzu niektóre pomniki i ogrodzenia grobów przez sam czas poniszczono, wy-

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

## Kronika warszawska.

30 maja (11 czerwca).

Dawno już nie mieliśmy tylu i tak ciekawych do kroniki naszej materiałow! Wprawdzie spodziewaliśmy się, że miesiąc czerwiec, zazwyczaj tak bogaty w rozmaite widowiska i zabawy, da nam obfite do sprawozdania plony, — jednakże musimy przyznać, że miesiąc ten w roku bieżącym, przewyższył wszelkie oczekiwania nasze! I tak, w ciągu ostatnich dni trzech, oprócz zwykłych widowisk i niezwykłego, bo świątecznie zielonego ruchu, dostarczył on nam najprzód, sposobność usłyszenia p. Roger, sławnego tenora paryzkiego, powtóre pozwolił napoić oczy malowniczym tańcem p. Couqui, pierwszej baleriny wiedeńskiej, w dodatku zaś, w dniu wczorajszym mieliśmy przed oczami ogólny pochód spacerowy warszawian do uprzywilejowanego lasku na Bielanach. P. Kątski, dyrektor instytutu muzycznego, zaprosił do mieszkania swego w zeszłą sobotę, liczne grono osób, głównie z literackiego i artystycznego świata, ażeby ugodzić ich słuch śpiewem p. Roger, który w taki poufny sposób chciał przedstawić pracę i muzyki warszawskiej dać próbkę swojego ocenionego już w całej Europie talentu. P. Roger wybrał sobie za program do wykonania cztery utwory. Pierwszym była sławna *cavatina* z „Józefa w Egipcie” opery Mehul'a, ustęp prawdziwie koncertowy, pełen trudności — i wymagający nie małej siły i wyrobienia głosu. Drugą z kolei arją była pieśń kompozycji Moniuszki, pieśń jedna z czterdziestu wydanych

w paryzkim śpiewniku tego maestra, „Znaszli ten kraj, gdzie cytryna dojrzewa”. W tem miejscu spotkała nas prawdziwa i najprzyjemniejsza niespodzianka — albowiem nagle ukazał się w salonie p. Antoni Kątski, świeżo przybyły ze swojej na prowincję wycieczki. Na powszechną prośbę, mistrz ten zasiadł do fortepianu i wykonał, a raczej wygrzmiał, wyperlił i wyśpiewał z niedoścignioną doskonałością, piękną fantazję z „Lunatycki”. Po takim świetnym antrakcie, p. Roger wykonał drugą połowę swojego na ten wieczór programu. Składały ją dwa fragmenta; pierwszym była sławna pieśń Schuberta do ballady Szyllera „Erlkönig”, drugim, wielka i znana powszechnie arja z „Damy Białej” *Quel plaisir d'être soldat*. Tutaj dopiero poznaliśmy całą potęgę talentu p. Roger; balladę Schuberta, którą kiedyś Nourri zachwycał parząd, odśpiewał on, a raczej odmalował głosem naprzemian, czułym, jak marzenie fantazji, to znowu, jak grom huczącym!

Zdawało się słuchaczom, że po takim genialnym utworze i tak mistrzowskim jego wykonaniu, nie już dość nie wolno, że każda pieśń operowa, choćby i najpiękniejsza nawet, upadnie w obec takiego poematu. A przecież, gdy p. Roger zaśpiewał nam arję z Damy Białej, gdy stanąwszy na tem, znanem sobie tak do brze polu, ożywił niesłychaną ekspresją i humorem, a oświetlił siłą, wdziękiem i werwą tę malowniczą, pełną drgającego życia arję, — zdało się wszystkim, że ten właśnie fragment programu był najświetniejszym, że tu dopiero sławny artysta zajaśniał w całym blasku talentu. Na tem zakończył się ów wieczór sobotni, na tem i my zakończymy sprawozdanie z uniesionych zeń wrażeń. P. Roger, dzisiaj wystąpi na scenie w

Lucji z Lammermooru. Publiczność usłyszy go tam i oceni.

Tegoż samego wieczoru, w teatrze wielkim, odbył się czwarty koncert siostr Délépierre, o którym nie mieliśmy nic do powiedzenia, gdyby nie zakończenie tego widowiska. Albowiem publiczność zgromadzona w teatrze, widocznie zostając pod wpływem radośnego wrażenia z okoliczności cudownego ocalenia drogocennych dni Najjaśniejszego Pana od zbrodniczego zamachu w Paryżu — jednogłośnie zażądała kantaty. W skutek tego, zgromadzeni na scenie artyści opery, odśpiewali hymn narodowy Lwowa, powtarzając go kilkakrotnie wśród hucznych okrzyków „hura”, wydawanych przez powstałych z uszanowaniem słuchaczy, którzy następnie rozeszli się na miasto, oświetlone rżęsiem.

W niedzielę wieczorem, sala teatru wielkiego napełniła się tłumem wielbicieli choreografji, ciekawym zobaczenia pierwszego w tym roku debiutu, p. Couqui, przybyłej już do Warszawy. Pierwsza tancerka wiedeńska, znana już na n była z poprzednich swoich na tutejszej scenie występów. — Ocenialiśmy wówczas jej talent z należąca mu sympatją — pospieszyliśmy więc chętnie i ciekawie na „Esmeraldę” niedzielną. — Panna Couqui tańczyła z nadzwyczajnem wyrobieniem mechanicznem: śmiała jej rzuty, malownicze pozy, szerokość elewacji i dokładne opracowanie najtrudniejszych *pas*, szczególnie zaś wzorowe wykonanie *pas kółkowego* w drugim akcie — zjednało tej artystce żywe i zasłużone oklaski. Pomimo to jednak, patrząc na „Esmeraldę” niedzielną, nie mogliśmy odsunąć z myśli tłoczącego się porównania, a przypominając sobie p. Bogdanów, tak uroczą, lekką i po-

magają konieczne reperacji. Mając na uwadze utrzymanie zawsze należytego porządku na pomienionym Cmentarzu, Magistrat wzywa strony interesowane, aby do reperacji rzeczonych pomników oraz ogrodzeń grobów jak najspieszniej przystąpiły i najdalej do d. 3 (15) sierpnia r. b. ukończyły, po upływie bowiem tego terminu bezskutecznie, pomniki i ogrodzenia grobów w złym stanie będące, po spisaniu protokółów i stanu przez Członków dozoru Kościelnego — z decyzji Magistratu przez Nadzor Cmentarza niezawodnie rozebrane i uprzątnięte zostaną.

**Zastępstwo.** — Z powodu ojazdu z Petersburga, generał-adjutanta hrabięgo Szwałowa, główny zarząd III-go wydziału przybocznej kancelarii Cesarskiej i korpusu żandarmerji, poręczony został z najwyższego polecenia kierującemu pomienionym wydziałem i szefowi sztabu tegoż korpusu, generał-majorowi z orszaku Cesarskiego Mezenecelowi. (Rus. Inw.)

**Ustawa towarzystwa nad rannymi.** — W Siew. Pocz. zamieszczona jest ustawa będącego pod opieką Najjaśniejszej Cesarzowej towarzystwa opiekującego się rannymi choremi wojskowymi, najwyższej zatwierdzona 3-go maja 1867 r. (Siew. Pocz.)

**Komisja umorzenia długów Cesarstwa.** — Z powodu nadchodzącego terminu na jaki w roku 1857 wydane były kupony z talonami do biletów 5-jej pożyczki czteroprocentowej, zawartej z bankierami Stieglitz et comp., dyrekcja komisji umorzenia długów ogłasza, że z upoważnienia ministerstwa skarbu, wydawane będą w tejże komisji nowe kupony z talonami na dalsze lat 10, począwszy od 1-go października 1867 do 1-go października 1877 r. Właściciele przeto biletów 5-jej pożyczki czteroprocentowej, dawniejsze talony raczą składać tej komisji, przy deklaracji dla uzyskania nowych kuponów i nowych talonów, w terminie osmnastomiesięcznym, poczynając od 1-go października 1867 do 1-go kwietnia 1869 r. (Siew. Pocz.)

**Zamknięcie sejmiku fińskiego.** — Dnia 19 maja odbyło się uroczyste zamknięcie sejmiku fińskiego; przyrzeczeniem odczytaną była następująca mowa tronu: „Reprezentanci wielkiego księstwa fińskiego. Za nastąpieniem najlaskawiej wskazanego przezemnie terminu dla zamknięcia niniejszego sejmiku, którego czynności zwracały ojcowską moją uwagę, oddając zupełną sprawiedliwość pracom waszym, nie mogę jednakże nie wynurzyć ubolewania mego z powodu zaszych w niektórych ważnych kwestjach nieporozumień względem moich zastosoowań, przez co postawiłicie mnie w konieczności przedsięwzięcia kroków które pragnęłam uprzedzić przez wzajemne porozumienie na trwałych i dobrych zasadach. W odparciu zaszłego błędnego tłumaczenia sposobu przesyłania sejmowi monarszych projektów, wskazałem senatowi obowiązujące przepisy. Zanosząc razem z wami do Przedwiecznego gorąco modły o pomyślność kraju i obdarzenie go w roku teraźniejszy obfitym urodzajem, szczerze życząc wiernym i ukochanym poddanym moim powodzenia we wszelkich dobrych zamiarach i sprawach. Polecamy was i naród mój fiński opiece Nieba i pozostając Cesarza łaską przychylnym

etyczną w tej roli, przyszliśmy do przekonania, że jeśli p. Couqui jest nieporównana w „Modniarkach”, gdzie sam rodzaj tańców wymagających więcej rzetelności, obrazowania i werwy, niż lekkości, poezji i gracji — nadaje się zupełnie do usposobienia tej tancerki — to znowu p. Bogdanow, niedoścignięta jest w takiej jak „Esmeralda” roli. Zresztą, być może iż kilka ostatnich występów p. Stefańskiej, gdzie artystka ta czarowała widzów urokiem swoich improwizowanych pów i wdziękiem prześlizgniętej tańca — popyły nas nieco, a raczej uczyniły bardziej wymagającymi. Nie umniejsza to wszakże ani uznanego już talentu, ani zasługi pierwszej baletniczki wiedeńskiej, która ma znowu, swoje wyjątkowe w tańcu przymioty i znajduje zawsze licznych wielbicieli. Nie powiemy tu nic ani o p. Turczynowicz, pierwszy raz występującym w roli poety po Tarnowskim, ani o p. Kowalskiej, mającej w „Esmeraldzie” tak ważną rolę — gdyż rzeczy te należą do właściwej teatralnej kroniki — w tej, obowiązani byliśmy zdać rychłą sprawę z ważnego faktu, jakim był pierwszy debiut zagranicznej tancerki.

A teraz, pomówmy o świątecznym i prawdziwie „zielonym” ruchu, jaki podczas dwóch dni ostatnich, ożywił Warszawę a bardziej jeszcze przyległe jej miejsca spacerowe. Pierwszego dnia świąt, zaraz od świtu rozpoczęła się ogromna wędrowka średnich i drobnych warstw ludności miejskiej, skierowana głównie ku Bielonom, chociaż tysiące jeszcze dostały się zielonej i wiecznie młodej Amfitrycie wiślanej, Saskiej kępie. Zresztą, w tym pierwszym dniu, cały świat elegancki, lub mający do takiego należeć pretensję, skierował swoje wycieczki spacerowe do innych cał-

dia Finlandji, ogłaszam posiedzenia sejmiku za zamknięte. Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisaną: „ALEXANDER.”

**Ostatnie uchwały sejmiku fińskiego.** — Na ostatnich posiedzeniach sejmiku fińskiego przyjęto kilka projektów, z pomiędzy których szczególną doniosłość przedstawia zagwarantowanie przez Finlandję budowy kolei żelaznej do Petersburga. Jednocześnie z zamknięciem posiedzeń sejmiku, ogłoszonym zostało nowe tymczasowe prawo prasowe. (Rus. Inw.)

## DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

dnia 30 Maja (11 Czerwca).

**Pobyt monarchów europejskich w Paryżu,** odwrócił od wystawy powszechnej uwagę; obecnie skupiła się ona wyłącznie na haniebny zamach z d. 25 maja (6 czerwca), o którym czytelnicy poniżej znajdą szczegółowe wiadomości.

**Koronacja cesarza Franciszka-Józefa na króla węgierskiego w Peszcie,** odbyła się z całą świetnością, według tradycyjnego programu, pośród zapału ludności. Niektóre szczegóły w tym względzie zamieszczamy poniżej. W ten sposób uświęcone porozumienie z Węgrami, może nadać polityce austriackiej więcej pewności w kierunku, gdyż dwadzieścia blisko lat trwające rozdwojenie uważane było za główny powód wahań się tej polityki.

**Załoga pruska ma opuścić Luksemburg** do 15-go czerwca, poczem zaraz ma przybyć tam 1,000 ludzi wojska luksemburskiego. Na d. 20 tegoż miesiąca zwołane są izby luksemburskie dla naradzenia się nad skutkami traktatu.

**Parlament angielski ciągle jeszcze zajmuje się białym reformy wyborczej;** teraz chodzi o nowy podział na okręgi wyborcze, a zamiary p. Dizraeli w tym względzie jeszcze nie są wiadome.

**Włoska izba deputowanych, dla tego odrzuciła umowę zawartą pomiędzy rządem a domem Erlanger w przedmiocie dóbr kościelnych,** iż przelżyła nad nią plan p. Alvisi, który jednak ma tę niedogodność, że nie tak prędko, jak wspomniana umowa, dostarczy skarbowi, tak gwałtownie potrzebne mu 600 milionów fr. Minister skarbu, p. Ferrara, chciał z tego powodu podać się do dymisji, ale jego koledzy odradzili mu ten krok, a izba, za pomocą jednozgodnej protestacji, wyraziła zadowolenie z tego, że pozostał na swem stanowisku.

kiem punktów. Najbardziej jednak park łązienkowski, Wierzbno, Willanów i Natolin, odwiedzone były. Chłodne cokolwiek powietrze, a nawet chmury grożące deszczem, nie zatrzymały ani powozowych, ani nawet pieszych turystów. Widocznie chęć użycia „świąt zielonych” silniejszą była od obawy chłodu i śloty. Jednakże pierwszy dzień świąt zakończył się zwykłym sposobem, albowiem publiczność wcześniej wróciwszy z spacerów, napełniła nietylko salę wielkiego teatru, ogród Alcazaru i inne widowiska wieczorne, lecz nadto jeszcze gromadziła się po domach prywatnych, dla wesołego zakończenia tek uroczystej niedzieli. Wczoraj dopiero, szczególnie zaś od południa rozpoczęła się wielka, kilkudziesięciotysięczna migracja warszawian drogą do Bielan wodoczą. Tam w lasku przyległym do Wisły, mrowiły się gromady i grupy najrozmaitszej barwy. Było to jakby obozowisko koczujących nomadów, pełne malowniczego ruchu. Jedni zasiadli nad jadłem rozpostartem na murawie, drudzy rozbiegli się po lasku, a byli i tacy, którzy przy odgłosie katarynek tańczyli ochoczo po nierównej płaszczyźnie. A cóż dopiero mówić o zgłęku jaki panował w okolicy namiotów, dwuramiennymi opasujących plac przed kościołem, do brzegów lasku przytykający! Tam to podochoceci sznapssem lub bawarkiem, różnoplciowi goście, huźdali się, jeździli na karuzelach, lub kołowali na skrzydłach młynów djabelskich. Dodajcie do tego, wesołe okrzyki, podpiłych — romansowe wyznania par sentymentalnych, szczerkanie psów, wołanie dorożkarzy, a wreszcie akrobatyczne łamania wędrownych atletów — a mieć będziecie, mniej więcej, dokładny szkic tego żywego choć nie zbyt estetycznego obrazu. Sama tylko główna alea nad Wisłą, niegdys

W Hiszpanji znów aresztowano pewną liczbę podoficerów z powodu odkrytego spisku. Lecz gabinet p. Narvaeza nie tylko z tej strony jest wystawiony na niebezpieczeństwo; grożą mu również intrygi stronnictwa wstecznego, które mając wpływ u dworu, usiłuje obalić go i na jego miejsce wprowadzić jen. Pezuela.

Wiadomości z wyspy Kandji ciągle donoszą o porażkach wojsk Omera-paszy, a na wodach greckich znów zaszedł wypadek: mogacy przyspieszyć wybuch wojny pomiędzy Portą a Grecją. Tureckie fregaty strzelały 6-go b. m. do parowca greckiego Arcadion, który w skutku tego schronił się do Cerigo i tam przez też fregaty został obleżony. Na pomoc obleżonemu popłynęła grecka fregata wojenna Hellas, a jednocześnie posłowie wielkich mocarstw wysłali w tamte strony statki wojenne. Tymczasem w samym Konstantynopolu, jak zapewnia Eten-dard, obawiano się rewolucji i żaden z ministrów nie ruszał się bez eskorty. Aresztowano tam kilka wyższych osób, należących do stronnictwa Mustafy-Fazył-paszy, podejrzanych o spisek przeciwko rządowi.

Jakkolwiek nie ulega wątpliwości, że cesarz Maksymilian nie został rozstrzelany pod Quere-taro, i jako jeniec wojenny odprowadzony został do m. Meksyku, wszelako obawy o jego życie nieustają. Juarez wprawdzie bardzo grzecznie przyjął posła Stanów Zjednoczonych p. Campbell, ale ten ostatni nie mógł wyjednać od niego przyrzeczenia, że życie cesarza Maksymiljana będzie zabezpieczone. Według jednej z pogłosek, Juarez żąda okupu za cesarza Maksymiljana 2 1/2 milionów f. st. (przeszło 18 1/2 milionów rsr.)

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje ze Lwowa.

## Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

**Peszt, 10 czerwca.** Cesarskie postanowienie udziela amnestję politycznym przestępcom przeciwko majestatowi, i dozwala wszystkim emigrantom powrót do kraju.

**Londyn, 10 czerwca.** Książę Buckingham udaje się z specjalną misją do Kopenhagi.

tak świetnie barwiona strojami dam i mężczyzn wyższego towarzystwa — obecnie postradała swój delikatny koloryt. Spacer do Bielan widocznie coraz mniej nęci ku sobie wykwintniejsze społeczeństwo warszawskie, a chociaż i wczoraj, około godziny 7 ej, przybył dość znaczny szereg powozów z Warszawy, przecież alea główna nie ożywiła się bardzo. Prawda, że i spacer do Bielan ma swoje niedogodności, raz że jako odległy, jest dość kosztownym lub wielce utrudniającym — powtóre, że w tem miejscu, nawet podczas dni tak uprzywilejowanych jak święta zielone, nie można dostać niczego wytworniejszego do posilenia żołądka lub zaspokojenia pragnień. Jedną lecz odległa od lasku i dość licha tawerna istnieje wprawdzie, lecz jej bufet opatrzonej w butterschnity i kufle, nie zbyt zachęcająco wygląda. Wróciwszy z Bielan, z gardłem zasypanem od kurzu, zwiedziliśmy jeszcze aleę ujazdowską i park łązienkowski. Mały tam ruch panował — szczególnież też powozy i dorożki prawie całkiem zniknęły. Widocznie cała Warszawa ku innym podążyła stronom, szczególnież zaś do Willanowa, gdzie znaczna liczba powozowych turystów przepędziła dzień cały si acerując w wspaniałym parku i bawiąc się wesoło.

Na zakończenie tej różnorodnej kroniki, przypomniemy czytelnikom o jutrzejszym wieczorze symfoniczno-choralnym w ogrodzie Instytutu muzycznego i o benefisowym przedstawieniu „Młodości Muszkietierów” w wielkim teatrze, na dochód p. Bakałowicz, przypadającym tegoż samego wieczoru.

**Belgrad, 10 czerwca.** Książę serbski jedzie naprzód do Wiednia, dla poradzenia się lekarzy, potem na kurację do wód, a następnie do Paryża i Londynu.

**Paryż, 10 czerwca.** Najjaśniejszy Pan wyjeżdża jutro z Paryża.

(Correspondenz Bureau.)

\* Onegdaj, w niedzielę, dnia 28 maja (9 czerwca), o godzinie 10 $\frac{1}{2}$  rano, JW. Jenerał-Feldmarszałek Hrabia Namiestnik Królestwa, z powodu cudownego ocalenia drogich dni życia Najjaśniejszego Pana od zamachu dokonanego w Paryżu, w dniu 25 maja (6 czerwca) r. b., przyjmować raczył w Zamku powinszowania: Wyższego Duchowieństwa, Urzędników wszystkich klas, Konsulów Zagranicznych oraz Obywateli Ziemijskich i Miejskich.

\* *Siew. Pocz.* pod 26 maja (7 czerwca) pisze: „Wiesć o niebezpieczeństwie, jakiemu podlegali w Paryżu Najjaśniejszy Pan, Cesarzewicz Następca tronu, Wielki Książę Włodzimierz Aleksandrowicz i Cesarz Francuzów, podana zapomocą umyślnie rozсланego, z rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych, telegramu, szybko rozniosła się dziś rano po naszej stolicy. Ludzie wszelkich stanów tłumami napływali do domu ministerstwa po depezę telegraficzną, której osnowa przechodziła od jednego do drugiego, z zrozumiałemi dla każdego rosjanina uczuciami. O godzinie 2-iej po południu, najprzewielebniejszy metropolita odprawił pontyfikalnie w katedrze św. Izaaka dziękczynne nabożeństwo w obecności Ich Cesarzkich Wysokości Wielkich Książąt Konstantego Mikołajewicza i Mikołaja Mikołajewicza starszego, księcia Piotra Oldenburgskiego, ciała dyplomatycznego, wyższych władz wojskowych i cywilnych i licznego tłumu ludu. Od rady państwa, armji i floty wysłane zostały telegramy z powinszowaniem do Najjaśniejszego Pana; st. petersburska szlachta i stany miejskie, w tymże celu złożyły ministrowi spraw wewnętrznych wyrażenie radośnych wiernopoddanych uczuć.”

\* Tenże dziennik zamieszcza następujące telegramy z Paryża, otrzymane przez ministra spraw wewnętrznych:

*Od jenerał adjutanta hrabiego Adlerberga, 25 maja wieczorem.* „Opatrzność Boska ocaliła Najjaśniejszego Pana. Dziś, około godziny 5-tej po południu, przy powrocie przez lasy bułoński z przeglądu wojsk, wystrzał z pistoletu był skierowany do powozu, w którym znajdowali się obydwaj Cesarzowie i Wielcy Książęta Cesarzewicz Następca Tronu i Włodzimierz Aleksandrowicz. Strzał, dany od strony cesarza Napoleona, nikogo nie trafił, ale ranił konia koniuszego towarzyszącego powozowi. Przystępca niezwłocznie został schwyty i nieomal rozszarpany przez tłum ludu. Jest to młody człowiek, na pozór francuz. Właściwe władze, w których ręce został oddany, prowadzą śledztwo. Szczegóły będą zakomunikowane, skoro śledztwo ściślej je wykaże.”

*Od jenerał adjutanta hrabiego Szwałowa, 26 maja.* „Przystępca, jest rodem z gubernji wołyńskiej, polak, nazwiskiem Berezowski. Wyemigrował przed 2-ą laty; ma lat 20, mieszkał w Paryżu. Kilka dni już szukał dogodnej sposobności do zamachu na życie Najjaśniejszego Pana. Dwururny jego pistolet rozerał się skutkiem zbyt silnego naboju, a wskutku tego i zmienił się kierunek kuli. Berezowski zupełnie się przyznał, okazując oznaki fanatyzmu.”

\* *Rus. Inw.* podaje następujące pierwsze zeznanie przestępcy Berezowskiego. „Nazywam się Antoni Berezowski, mam lat 20, urodziłem się w Ruteszki, w gubernji wołyńskiej, z rzemiosła jestem mechanik. W skutku ostatniego powstania zmuszony byłem opuścić Rosję i zamieszkać w Paryżu, gdzie znajduję się nieco więcej nad dwa lata; rodzina moja po buncie przeniosła się do wewnętrznych gubernij. Przyznaję się, że strzeliłem dziś do Cesarza podczas Jego powrotu z przeglądu. Dwa tygodnie temu powstała u mnie myśl królobójstwa: zresztą, raczej żywiłem tę myśl odtąd, jak zacząłem rozważać, mając na celu oswobodzenie rodzinnego kraju. Nikomu nie powiedziałem o moim zamiarze i sam udałem się na paradę. Pistolet do spełnienia zabójstwa kupiłem wczoraj pomiędzy godziną drugą a trzecią po południu na bulwarze Sewastopolskim, za 9 franków. Miałem cokolwiek zarobionych przedtem pieniędzy; oprócz tego wczoraj zastawiłem w lombardzie (Mont-de-Piété) paltro, za które dostałem 8 fr. Dziś, wstaw-

szy o godzinie 7-ej rano, odlałem kule, ponieważ kupione, były za małe. Dziś rano, z nikim nie widziałem się. Odławszy kule poszedłem na śniadanie, a potem udałem się na pola elyzejskie. Nie spotkawszy Cesarza Aleksandra, kiedy jechał do wojsk, postanowiłem czekać na Jego powrót. Kiedy Jego karetka zwróciła się ze mną, wystrzeliłem. Jeszcze onegdaj podczas bytności Cesarza w teatrze opery, zamierzałem strzelić do Niego, lecz nie miałem przy sobie pistoletu. Długo wpatrywałem się w Cesarza, żeby Go poznać potem.”

\* Tenże dziennik w artykule wstępnym po wiada pomiędzy innemi: „Nędznik, jak się okazało, jest polakiem, rodem z gubernji Wołyńskiej, który wyemigrował przed dwoma laty. Dostł tych nie wielu wiadomości, żeby zrozumieć, jaka sfera mogła go pobudzić do potwornej zbrodni. Jest to owoc emigracji, która przyjęła sobie za zadanie rozdmuchiwać w Europie nienawiść do Rosji i nie raz zalewała swymi stronnkami granice królestwa, gdzie — aiestety! — znajdowali oni zbyt licznych zwolenników. Może nam powiedzą, że polak Berezowski nie ma nic wspólnego ze swymi rodakami, którzy zalegli miasta europejskie i pochłonęli się przez jedną myśl — szkrodzenia narodowi ruskemu i jego rządowi; nie będziemy utrzymywali, że wszyscy ci polacy są solidarni z jego zbrodniczym zamiarem; przypuścimy nawet, że Berezowski nie ma pomiędzy nimi żadnego rozgłosu; lecz jednocześnie, byłoby niedorzecznością, zaprzeczać wpływowi na niego rozkładającej atmosfery, pośród której nie raz już powstawały najbardziej zbrodnicze knowania i zamachy przeciwko Rosji. Najjaśniejszy Pan przybył do Francji prawie jednocześnie z wiadomością o amnestji, jaką w Swej wspaiałomyślności udzielił uczestnikom ostatniego buntu: jak odpowiedziała polska emigracja na tę łaskę Monarchy? Czytamy w pismach francuzkich, że jej przewodcy, po wzajemnej naradzie postanowili wyjechać z Paryża, surowo zabroniwszy swym satelitom przyłączać się, podczas uroczystego wjazdu, do tłumów ludu witających ruskiego Monarchę... Oto jakim sposobem polskie stronnictwo wtórowało, tak często rozlegającym się koło nas głosom o pojednaniu! Tylko podobny fanatyzm, mógł wysunąć ze swego łona fanatyka, w rodzaju Berezowskiego... Nie porzucimy jednak wiary, że wszystkie zbrodnie i knowania naszych wrogów posłużą tylko do triumfu Rosji. Opatrzność Boska tak cudownie strzegąca życia naszego Monarchy, niejako wskazuje przez to samo, że On, Monarszy Władca ruskiego narodu, wybrał prawdziwą drogę i na tej drodze nie zbraknie Mu, tak opieki Najwyższego, jak i wdzięczności dla Niego bez granic, Jego poddanych.”

\* Biuro telegraficzne Wolfa podaje następujące depeze: *Paryż, 7 czerwca.* Dziś, zrana odśpiewane zostało w kaplicy ruskiej uroczyste *Te Deum*, na którym znajdowali się cesarz Napoleon i cesarzowa Eugenia, Najjaśniejszy Cesarz Alexander, oba Wielcy Książęta ruscy, król pruski, oraz książę następca tronu pruskiego z małżonką. Na wczorajszym balu w ambasadzie ruskiej, cesarz Napoleon wniósł toast z powodu szczęśliwego ocalenia życia Najjaśniejszego Cesarza Alexandra; Jego Cesarska Mość odpowiedział na ten toast uprzejmie. — *Paryż, 8 czerwca.* Bardzo znaczna liczba gmachów publicznych i domów prywatnych była wczoraj wieczorem uiliminowaną. Bulwary, po których przechodziły niezliczone tłumy publiczności, przedstawiały wspaniałe widoki. Cesarz Napoleon, wracając wczoraj z Saint-Cloud, został koło gmachu wystawy powitany z zapalem. Również Najjaśniejszy Cesarz Alexander, udając się wieczorem, w dniu popełnionego zamachu, w otwartym powozie do Grand-Hotel, w odwiedziny do Swej Siostry, Wielkiej Księżny Marji Mikołajówny, został powitany przez publiczność jak najżywszemi oznakami radości. — *Paryż, 8 czerwca.* *Monitor* ogłasza pierwsze adresa, wystosowane do cesarza z powodu zamachu, i donosi co następuje: Jak skoro cesarz Napoleon, po dniu strzału, spostrzegł, że ani Najjaśniejszy Cesarz Alexander, ani żaden z Wielkich Książąt nie został raniiony, rzekł on do Jego Cesarskiej Mości: „Najjaśniejszy Panie, byliśmy oba w ogniu”, na co Najjaśniejszy Cesarz Alexander odpowiedział: „Losy nasze są w ręku Opatrzności.” — *Nord* ogłasza następujące depeze, zakomunikowane przez *Cor. Hav Bullier*: *Paryż, 7 czerwca, godzina 11 wieczorem.* Dziś wieczorem, gmachy publiczne i bardzo znaczna liczba domów prywatnych, zostały uiliminowane. Główne bulwary i ulice przedstawiają wspaniałe widoki. Wszędzie snują się niezmiernie tłumy. Illuminacja była najświetniejszą na linii bulwarów, na ulicach de la Paix, Saint-Honoré i Rivoli. Dale się spostrzegają znaczna liczba transparentów z napisem: *Vive le Tsar!* Napływ publiczności na bulwarach i na głównych ulicach jest niezmierny, pomimo deszczu. — *Paryż, 8-go czerwca.* *Monitor* ogłasza następującą notę: „Na

wiadomość o zamachu, cała Francja została mocno wzruszoną, i ze wszystkich miast, ze wszystkich gmin nadchodzą lub zapowiadane są adresa, obejmujące wyraz oburzenia powszechnego i przychylności mieszkańców.” *Monitor* ogłasza tekst adresa z Roubaix, Charleville, Mezières, potępiające energicznie zamach. — *Paryż, 8 czerwca.* *Patrie* wspomina o licznych adresach rad muniępalnych. Liczne miasta były uiluminowane. Tenże dziennik donosi, że emigracja polska podpisała adres do cesarza Napoleona, obejmujący protestację przeciw zamachowi, potępiającą takowy i wyrażającą boleść emigracji. — *La France* pisze pod datą 7-go maja: „Cesarzowa Eugenia, w powozie której znajdował się król pruski, powziawszy wiadomość o zbrodniczym zamachu, udała się do pałacu Elysée dla wyrażenia całej swej sympatji dla Najdos tojaśniejszego Gościa Francji i cesarza. Najjaśniejszy Cesarz Alexander II-gi rozczulony został mocno tem wyuzurzeniem uczuć. Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna Marja Mikołajówna, dowiedziawszy się o niebezpieczeństwie, na jakie narażony był Jej Najdos tojaśniejszy Brat, Najjaśniejszy Cesarz ruski, udała się natychmiast, z łatwem do zrozumienia wzruszeniem, do pałacu Elysée, i nie wpraw została zupełnie uspokojoną, aż ujrzala Jego Cesarską Mość, witającego Ją z uśmiechem na twarzy. — Jedna z najbardziej tkliwych scen miała miejsce w kościele ruskim: Po nabożeństwie dziękczynnem, obaj Wielcy Książęta, Synowie Najjaśniejszego Cesarza Alexandra, rzucili się z płaczem w objęcia Swego Ojca. Wzruszenie, jakiego doznał Najjaśniejszy Cesarz Alexander, podzielił i cesarz Napoleon, a obaj Monarchowie, powodowani jednym i temże samem uczuciem, pocałowali się. Niepodobna opisać wrażenia, jakie scena ta wywarła na wyborowem towarzystwie, które napelniało kościół. — Najjaśniejszy Cesarz ruski, niezwłocznie po powrocie do pałacu Elysée, kazał sobie przedstawić p. Raimbeaux, koniuszego cesarskiego, który pełnił służbę przy powozie Jego Cesarskiej Mości. Najjaśniejszy Cesarz doręczył mu osobiście gwiazdę orderu Sw. Stanisława, oświadczając, że obowiązany mu jest bezwątpienia za ocalenie życia i że nie zapomni o nim. — Toż pismo pisze pod tą datą: „Cała Francja podzieliła boleśne oburzenie, jakie owładnęło ludnością paryżką, pod nieprzewycięzonym wpływem którego, lud omal że nie dopuścił, ażeby zbrodniarz dostał się żywcem w ręce sprawiedliwości. Ten, który dopuścił się tak niecznej zbrodni, nie jest, dzięki Bogu, francuzem. Będąc przyjęty jako gość nieszczęśliwy, usiłował on splamić naszą gościnność przez znieważenie naszych dobrodziejstw. Wybuch oburzenia publicznego jest pierwszą karą dla tego fanatyzmu ślepego, który nie rozumie nawet, do jakiego stopnia kompromituje, bezczeszcząc ją zapomocą morderstwa, sprawę, której chce niby bronić. Podziękujmy Bogu za to, że uchronił nas od niezmiernego nieszczęścia, zagrożenia na terytorium francuzkiem życiu Najdos tojaśniejszego Monarchy, który przyszedł ze szlachetną ufnością zasiąść przy ognisku gościnnem naszej ojczyzny! Złożmy dzięki Bogu za odwrócenie ciosu, który będąc skierowany na Monarchę Rosji, mógł dotknąć i monarchę Francji, ochraniając Ich bowiem obu zarazem, ustrzegł nas od największego, z nieszczęść i i od największej hańby! Tłumy ludności połączyły Najjaśniejszego Cesarza Alexandra, z cesarzem Napoleonem w swych okrzykach jednozgodnych, w chwili gdy obaj Oni dzielili wspólne niebezpieczeństwo. Ta wspólność niebezpieczeństw i owacj stanowiąc będzie jedynym węzłem więcej pomiędzy dwoma Monarchami, do których skierowała ona, jako okrzyk powszechnego potępienia, manifestację energiczną uczucia publicznego.” — Czytamy na czelu dziennika *Patrie*, pod datą 7-go b. m.: „Zamach zbrodniczy, który powinniśmy potępić z jak największą energją i z jak najboleśniejsem oburzeniem, skierowany został wczoraj, w lasu bułońskim, na Najjaśniejszego Cesarza ruskiego. Nie podzielamy doktryny, również nieczłowiecznej jak i obmierzej, wspólności moralnej; lecz nie możemy powstrzymać się od zapytania, czy ci, którzy oddawali się w ostatnich czasach manifestacjom obrażającym nasze obyczaje i co najmniej niestosownym z powodu gościnności, jakiej Najjaśniejszy Cesarz Alexander doznaje we Francji, mogą niedoznać dziś gorzkiego żalu z powodu wyjazdów, z jakiekim odzywali się.” — *Nord* podaje następującą wiadomość z Paryża, datowaną 7-go b. m.: „*Gazette des Tribunaux* powiada, że w chwili gdy powoz cesarski przejeżdżał koło skał kaskady, zjawił się raptem morderca, który strzelił z pistoletu. Raimbeaux, koniuszy cesarza, widząc poruszenie, zmusił swego konia do zrobienia gwałtownego skoku, ażeby stanąć pomiędzy mordercą a Monarchami; kula przeszła koniom nozdrza, przeszła pomiędzy cesarza i Wielkich Książąt i raniła damę z drugiej strony po-

wozu. Przestrzeń była tak bliska, że krew z rany konia bryzgała na ubranie Najjaśniejszego Cesarza ruskiego i Cesarzowicza. Druga kula nie wyszła z drugiej lufy, którą rozerwało w rękach mordercy, którego zdołano z wielkim trudem wyrwać z rąk tłumu, wołającego o śmierć dla niego. Jednocześnie okrzyki energiczne: Niech żyje cesarz! Niech żyje Car! rozległy się ze wszech stron. Obaj monarchowie, których spokojność i zimna krew nie opuściła ani na chwilę, dali rozkaz posuwania się stepo. Morderca, którego podniesiono prawie bez przytomności, miał wielki palec oderwany na skutek eksplozji drugiej lufy jego pistoletu. Oświadczył on, że przybył przed dwoma dniami z Belgji, w zamiarze zabicia Najjaśniejszego Cesarza ruskiego. — *Wiener Z.* podaje następującą depeszę z Paryża, datowaną 7-go b. m.: Wszyscy monarchowie przysłałi cesarzowi Napoleonowi powinszowania z powodu ocalenia jego osoby i osoby jego Najdostojniejszego Gościa. Najjaśniejszy Cesarz Alexander przyjmował wczoraj, po nabożeństwie dziękczynnem, ministrów francuzkich. Na uwagę co do niebezpieczeństwa spacerów, które Jego Cesarzowska Mość odbywa sam jeden, Najjaśniejszy Cesarz odpowiedział, że losy monarchów zależą od Boga i są w ręku Opatrzności, przyczem nadmieniał, że wypadek, który miał miejsce, przyczyni się jedynie do ścieśnienia węzłów, łączących Go z Francją i jej cesarzem, i że te objawy sympatji publicznej pozostawia Mu niezatarte wspomnienie. — *Monitor* donosi pod datą 7-go czerwca: Po ukończeniu rewji, która miała miejsce wczoraj, w lasku bułońskim, w obecności niezliczonych tłumów ludu i wśród trudnego do opisanego zapału, jakie indywiduum dało z pistoletu strzał do powozu, w którym wracali cesarz Napoleon, Najjaśniejszy Cesarz Alexander i obaj Wielcy Książęta. Kula trafiła w głowę konia koniuszego, który pełnił służbę przy powozie. Broń rozerwało w rękach mordercy, który został przytrzymany przez tłum ludu. Organa czuwające nad bezpieczeństwem publicznem musiały wdać się dla uchronienia go od zemsty ludności. Morderca nazwał siebie Berezowskim i powiedział, że jest rodem z Wołynia. — Depesza zamieszczona w *Wien. Abp.* i obejmująca niektóre szczegóły o tym zamachu, nadmienia, że tłum chciał powiesić polaka, który dopuścił się zamachu. — Do szczegółów znanych z *Monitora*, *La France* dodaje co następuje: „Po ukończeniu rewji, Monarchowie wsiadli do powozu i orszak cesarski posuwał się z wolna, z powodu niezmiernych tłumów tłoczących się ze wszech stron. Człowiek, który zamierzał dopuścić się tej obmierzłej zbrodni, stanął koło kaskady, gdzie tłum był jeszcze większy, obliczając, że z tego miejsca, właśnie z powodu powolnego posuwania się orszaku cesarskiego, mógł mierzyć z większą trafnością. Na szczęście, p. Bourgoing, który postępował na czele orszaku, widząc niezmiernie tłumy w alei na lewo, którego miał przejeżdżać powóz cesarski, powziął myśl zmienienia kierunku i przejścia na prawo. Wówczas morderca posunął się pod drzewami dla zbliżenia się do powozu cesarskiego i wystrzelił, gdy znajdował się w odległości pięciu kroków. Tak przynajmniej okazuje się z jego zeznań. Lecz świadkowie naoczni zapewniali, że stał on tam od niejakiego czasu nie ruszając się i oczekując aż powóz będzie przejeżdżał, z kądemżby wnosząc, że miał spółników. Lud rzucił się na sprawcę tego niecznego zamachu i wyrwano go z trudnością z rąk tłumu. Wśród tych tłumów obrzonych i nie mogących ukryć swego rozwścieczenia, dawały się słyszeć głosy: *Branchons-le! branchons-le!* (powieśmy go na drzewie), i zabierano się już do powieszenia go na drzewie. Pluton gwardji paryzkiej nadbiegł dla wyswobodzenia mordercy. Tymczasem osoby tam znajdujące się i agenci policyjni wzięli już go byli w swe ręce i wrzucili do fiakra. Odprowadzono go niezwłocznie pod silną strażą. Orszak cesarski posunął się dalej, wśród jak najpełniejszych zapału okrzyków ludności. Cesarz Napoleon odprowadził Najjaśniejszego Cesarza Alexandra do Eljsee.” — Toż pismo pisze pod tą datą: „Zapewniamy, że pod wpływem powszechnego wrażenia, wywarłego w całym Paryżu od chwili jak się dowiedziano o zamachu dokonanym w lasku bułońskim, ludność zamierza wyrazić swe uczucia zapomocą iluminacji powszechnej. W chwili w której piszemy, robione są w tym celu przygotowania w rozmaitych punktach stolicy. Gmachy ministerstw będą także dziś wieczorem uiluminowane, jak również gmachy głównych klubów. Wszyscy zechcą bezwzględnie przylączyć się do tej manifestacji uroczystej. Wczoraj wieczorem, liczne kluby były już uiluminowane.” — Dalej toż pismo donosi: „O godzinie 6 ej, morderca był badany przez prokuratora generalnego sądu cesarskiego i przez sędziego śledczego de Gonet. Morderca nazywa się Berezowski a nie Berewowski, jak go nazwał w pierwszej chwili *Monitor*. Ma on 20 lat, jest rodem z Wołynia i

brał udział w powstaniu polskiem. Mając lat 18, wszedł jako robotnik do fabryki p. Gouin'a którą opuścił trzy miesiące temu i mieszkał w Brukseli, z kąd wrócił do Paryża kilka dni temu. Berezowski był badany powtórnie wczoraj wieczorem, w obecności ministra stanu, ministra sprawiedliwości, ministra spraw wewnętrznych, prefekta policji, p. Conti, szefa gabinetu cesarskiego, i hr. Szuwałowa. Wytrwał on w swych poprzednich oświadczeniach. — P. Allemand, pułkownik od żandarmów, który znajdował się w liczbie widzów, w lasku bułońskim podczas przejścia orszaku cesarskiego, i który widział jak morderca dobywał z kieszeni pistolet, był pierwszym, który zdołał schwycić go i wyrwać z rąk ludu. — Kula mordercy, przeszywszy nozdrza koniowi p. Raimbeaux, przeszła pomiędzy Cesarzami i Wielkimi Książętami i raniła damę, która znajdowała się w pierwszych szeregach tłumu, z tamtej strony powozu. Osoba raniąca nazywa się pani Laborie i jest żoną radcy generalnego z Tarn. Trafiona ona została w skroń. Rana nie przedstawia niebezpieczeństwa. — Koń p. Raimbeaux, koniuszego cesarskiego, padł tej nocy na skutek rany otrzymanej w głowę. — *Patrie* pisze: „Pierwsze zapytania, wystosowane do Berezowskiego, dotyczyły jego narodowości. Oświadczył on głosem bardzo spokojnym, że jest polakiem, i wskazał bez wahania miejsce swego urodzenia i swój wiek.” — *Nord* podaje depeszę z Paryża, z 8 go b. m., w której powiedziano: „Berezowski zachowuje się w dalszym ciągu spokojnie. Nie okazuje on najmniejszego żalu. Panuje przekonanie, że jest to monoman fanatyczny.” — *Figaro* donosi, że dwóch robotników zostało ranionych w skroń odłamkami pistoletu i że liczni negocjanci paryscy chcą urządzać iluminację. — *Nord* w numerze z 8 go b. m. powiada między innymi w artykule wstępnym: „Co się tyczy polityków pokątnych i szaleńców, przydatnych jedynie do płytkich deklamacji i do hałaśliwych demonstracji, nadaremnie byłoby usiłować przekonać ich, i nie warto nawet podejmować się tego trudu. Na co by się przydało rozmawiać z nimi o sprawiedliwości i względach należnych narodom sąsiadom i ich reprezentantom? Pojmują oni w tak dziwny sposób patriotyzm i dumę narodową, że nie wahają się kompromitować imię Francji i jej rządu za pomocą obelg wymierzonych na Gościa cesarza Napoleona III-go. Lecz nie zatrzymujemy się dłużej nad tym niemylnym przedmiotem. Działalibyśmy w interesie tych sprawców tumultów, którzy krzyczą: „Niech żyje Polska!” gdybyśmy przywiązywali do ich elukubracji większe znaczenie, niż one mieć mogą. Opinia publiczna we Francji i prasa tameczna powinny wystąpić w tym względzie, i już podnoszą się z rozmaitych stron protestacje. Dodamy jedną tylko uwagę. Emigracja polska kosztowała już drogę Francją, że wspomniemy tu tylko o ofiarach politycznych; skazała ona wielki naród, który nie powinien przemawiać nigdy inaczej, jak tylko dla tego ażeby działać, na słuchanie przez długie lata czczych protestacji i reklamacji. Lecz gdyby, co nie daj Boże, możebne było pomięszanie tych, których jeden z dzienników paryzkich nazywa „szekaczami polityki,” z samym ludem francuzkim, w takim razie kljenci rewolucyjni Francji oddaliby jej bardzo złą usługę.”

#### Wiadomości telegraficzne.

\* *Berlin*, 8 czerwca. Dziś przed południem odprawione zostało, w kaplicy ambasady ruskiej, nabożeństwo dziękczynne z powodu ocalenia życia Najjaśniejszego Cesarza Alexandra. Na nabożeństwie tem znajdowali się książęta Aleksander i Jerzy, książę August wirtemburski, feldmarszałek Wrangel, wyżsi urzędnicy dworscy i wszyscy bawiący tu rosjanie. (*Cor. Bür.*)

\* *Paryż*, 8 czerwca. Liczba osób aresztowanych na skutek zamachu, wynosi 30, po większej części polaków. — *La France* wspomina o pogłosce, podług której rząd, na skutek zamachu, zamierza cofnąć prawa o prasie i zgromadzeniach. *La France* wynurza przekonanie, że pogłoska ta jest fałszywa. Na dzisiejszem posiedzeniu ciała prawodawczego, miała miejsce wymiana uwag co do tych praw; sprawozdania w tym względzie mają być wkrótce złożone. (*Tamże.*)

\* *Paryż*, 8 czerwca. Usposobienie giełdy było dziś lepsze; wszelkie papiery poszły w górę. Przy otwarciu giełdy, renta stała po 70 — 35, a przy zamknięciu, po 70 — 45, czyli o 17½ centymów wyżej niż dnia poprzedniego. (*Corr. Hav. Bul.*)

\* *Zagrzeb*, 8 czerwca. Wczoraj wszczęła się na kongregacji komitatowej w Osieku (Esseg) zawzięta walka względem posłania deputacji koronacyjnej. Stronnictwo narodowe przeprowadziło swój wniosek co do wyboru deputacji. Powiadają, że pogranicze

wojenne wezwane także zostało do posłania deputacji na koronację. (*Die Presse.*)

\* *Peszt*, 6 czerwca. Dyplom inauguracyjny został podpisany. Przy przedstawianiu się izb rady państwa, cesarz oświadczył, że wszystko, czego życzą sobie szczerze król i naród, powiano być trwałe. Wszystkie mocarstwa, z wyjątkiem Stanów Zjednoczonych, będą reprezentowane na koronacji. (*Cor. Hav. Bul.*)

\* *Ateny*, 1 czerwca. Omer-pasza doznał porażki we wschodniej także części wyspy Kandji i został zmuszony do cofnięcia się pod samą twierdzę Kandję, gdzie został przez Koroneosa atakowany i znowa odparty. Reszdy pasza, który pośpieszył na pomoc wodzowi naczelnemu, został pobity przez Petropolakis'a i poniósł znaczne straty. Mehmed-pasza został w prowincji Apokoronos obsaczony przez powstańców i odcięty od morza. Ochotnicy zaczęli znówu przybywać. (*Wolffs T. B.*)

\* *Bruksela*, 7 czerwca. *Ind. Belg.* ogłasza telegram z Pesztu, donoszący, że w dniu koronacji, cesarz Franciszek-Józef ogłosi powszechną amnestję. (*Tamże.*)

\* *Londyn*, 7 czerwca. Prezydent Johnson nie przedsięwzięnie podróży na południe. (*Tamże.*)

\* *Wiedeń*, 8 czerwca. *Wiener Z.* ogłasza w części urzędowej reskrypt cesarski do ministra sprawiedliwości, udzielający amnestję za wszystkie przewinienia obrazy majestatu lub obrazy członków domu cesarskiego, popełnione w krajach nie węgierskich do dnia uroczystości koronacyjnej, i rozkazujący zaniechać wszelkie procesa, toczące się jeszcze co do tych przewinień. Obok tego, 454 więźniom darowana zostaje reszta kary, czterem więźniom kara dożywotniego zamknięcia zamienia się na więzienie czasowe, 8-miu zaś skazanym na karę śmierci, kara ta zamienia się na karę więzienia. Ten akt łaski ma być wykonany w dniu koronacji. (*Wolffs T. B.*)

\* *Peszt*, 8 czerwca. Dziś o godzinie 3 i pół z rana ozwały się salwy z dział i tłumy ludu zawiły się na ulicach. Zgromadziły się liczne banderje; deputowani ukazali się w uniformach galowych. Około godziny 5 i pół prezes otworzył posiedzenie i powiedział: „Idziemy teraz na koronację z gorącym życzeniem, ażeby dzień dzisiejszy mógł przynieść jak największe szczęście tak ich królewskim mościom, jak i ojeździe.” Wyrazy te powitane zostały pełnymi zapalnymi okrzykami „eljen.” Jak najpiękniejsza pogoda sprzyja uroczystości. (*Tamże.*)

\* *Peszt*, 8 czerwca. W tej chwili ukończyła się koronacja. Uroczystość powiodła się jak najświetniej. Cesarzowa i następcza tronu Rud. II, oboje ubrani po węgiersku, powitani zostali przy ukazaniu się na tarasie Lloyda, z wielkim zapałem. Podczas, kiedy król na wzniesieniu koronacyjnem wykonywał przyłuku dział i dzwonów, cztery cięcia mieczem, nie opisane wydawano okrzyki; uroczystość odbyła się dotychczas bez żadnego wypadku. (*Wien. Abdpst.*)

\* *Bukareszt*, 8 czerwca. Pułkownik Hadrian, jeden z pierwszorzędných członków stronnictwa radykalnego, mianowany został ministrem wojny. (*Tamże.*)

\* *Paryż*, 7 czerwca. *Etandard* zaprzecza wiadomości o odbyć się mającej w Cherbourgu uroczystości morskiej. Podług tegoż dziennika, panuje w Konstantynopolu wielkie wzburzenie umysłów. Obawiają się wybuchu rewolucji. Wydawnictwo niektórych dzienników zostało zawieszono; miały miejsce liczne aresztowania; ministrowie nie wydalają się ze swego mieszkania bez eskorty. (*Tamże.*)

\* *Londyn*, 8 czerwca. Dzienniki donoszą, że wojska republikańskie udały się z Queretaro do Meksyku; cesarz Maksymiljan odprowadzony został jako jeńiec wojenny do stolicy. (*Tamże.*)

\* *Berlin*, 8 czerwca. Dzienniki poranne donoszą, że król pruski powróci prawdopodobnie przez Strazburg, i zjedzie się z wielkim księciem badeńskim. (*Wolffs T. B.*)

\* *Konstantynopol*, 6 czerwca. Admirał Vessimpasza mianowany został głównym dowódcą floty. Pomiedzy znakomitymi turkami odbyły się rzeczywiste aresztowania, ale podana przez *Levant Herald* liczba aresztowanych, jest przesadzona. — W prowincji Bagdadu wybuchła cholera, ale nie ma jeszcze urzędowego zawiadomienia o jej śmiertelności. Rząd chwycił się zapobiegających środków. (*Tamże.*)

\* *Ateny*, 7 czerwca. Wczoraj z fregat tureckich strzelano do parostatku greckiego, który schronił się do Cerigo i został tam zablokowany. Fregata grecka *Hellas*, udała się na pomoc. Posłowie wielkich mocarstw wysyłają tam także swoje statki wojenne. (*Tamże.*)

\* (Kronika kościelna). W pierwszy dzień Zielonych Świątek obchodzony był doroczny odpust w kościele św. Kazimierza na Nowem-Mieście, w kościele św. Jacka przy ulicy Freta, św. Marcina przy ulicy Piwnej, tudzież św. Ducha przy ulicy Długiej. W ostatnim z kościołów tych artyści orkiestry i opery Wielkiego teatru wykonali mszę Jankiewicza. — W kościele katedralnym i metropolitalnym św. Jana w pierwsze i drugie święto sumę celebrował ks. prałat Sieklucki, ónegdaj miał kazanie ks. Ruskiwicz, wczoraj ks. Kucharski; artyści i chóry instytutu muzycznego pod kierunkiem dyrektora swego p. Ap. Kąskiego wykonały w niedzielę mszę Mozarta i „ave verum” tegoż; w poniedziałek zaś mszę Rincek, graduale Richtera, a na ofertorium modlitwę dyrygującego. — W zeszłą sobotę, jako w przeddzień uroczystości Zesłania Ducha Świętego, we wszystkich kościołach święconą była woda do chrztu świętego; ceremonii tej w kościele katedralnym dopełnił, po solennej wotywie z muzyką i chórmi, ks. kanonik Ditrich. Dziś we wtorek w kościele św. Krzyża, obchodzony jest doroczny odpust św. Felicyśmy panny i męczenniczki.

\* (Tydzień handlowy). D. 27 maja (8 czerwca). **Zboże.** Interes wywozowy pozostaje u nas od pewnego czasu, z powodu niekorzystnych wiadomości z zagranicy, a zwłaszcza z targu gdańskiego, gdzie obniżenie się cen pszenicy do fl. 30 na łaszcie doszło, w zupełnym zastojem. Zakupy odbywają się na potrzebę konsumpcji miejscowej, które również są paraliżowane znacznymi zapasami mąki tak krajowej jako i zagranicznej u nas się znajdującymi, szczupłe jednak dowozy ziarna na targ wstrzymują obniżenie się cen. **Pszenica**, dowozy tak ładem jak i wodą w ubiegłym tygodniu były mniej niż średnie, ceny z powyższych powodów utrzymały się tylko na zeszłotygodniowym stanowisku; płacono do rs. 9 kop. 40 za korzec. **Zyto**, dowozy osiada i wodą znacznie, lecz za to się zmniejszyły drogą warszawsko-petersburską. Ceny z powodu większego zapotrzebowania jako w tygodniu przedświątecznym podniosły się o 2 1/2 kop., płacono do rs. 6 kop. 52 1/2 za korzec. **Jęczmień** ciągle zaniedbany, jeden tylko z piwowarów zakupił 1,000 korey. Ceny utrzymały się; płacono do rs. 5 kop. 25. W spięrzach na Soleu znajduje się jeszcze do 4,500 korey. **Owies**, zapasy znajdujące się na kolei rozkupione zostały przez liwerantów po cenie rs. 3 kop. 30. Towar ładem przybyły płacony był do rs. 3 kop. 90; ceny przecięciowo podniosły się o 30 kop. na korcu. **Grochu** ceny utrzymały się na zeszłotygodniowym stanowisku. **Okowita** w końcu tygodnia z powodu wielkiej ilości dowozów pomimo żądań nie zdołała się utrzymać w cenie, obniżając się o 2 1/2 kop. **Produkta pól surowe.** **Len:** wszelkie zapasy są wyczerpane, na placu do sprzedaży są pewne partie ale z drugiej ręki, dla tego ceny oznaczyć się nie dadzą. **Konopi** mało co jest na placu, żądają po rs. 3 kop. 30 za pud; jest w drodze partja dość znaczna, za nadejściem której zapewne cena obniży się, bo wielkiej chęci do kupna nie ma. **Oleju lnianego, konopnego i słonecznikowego** brak zupełnie, za mało znaczne zapasy jakie jeszcze są, żądają cen tak wygórowanych, że sprowadzenie tych produktów z Petersburga koleją żelazną do nas, daleko taniej wypadnie, niż stosunkowo ceny na miejscu żądane. **W terpentynie** były niejaki otręty, powodowane niskością cen; sprzedano bowiem po rs. 1 kop. 65 — rs. 1 kop. 80 za pud za wcale jasny towar. **Olej rzepakowy** można kupić po rs. 4 kop. 50 za pud, reflektanci jednak z uwagi, że rzepik spadł w cenie na rs. 7 do rs. 7 kop. 75, nie kupując spodziewają się dalszego obniżenia. **Petrolej** w zupełnym jest zaniedbaniu, w obecnej porze roku hurtownicy kupują po takich cenach, bo po kop. 8 za galicyjski, a po 9 za amerykański na późniejszą dostawę. **Cukier.** Jakkolwiek ceny produktu tego w ubiegłym tygodniu silnie się trzymały, trudno jednak rzeczywistą cenę jego oznaczyć. Głównie z tego powodu, że kupcy hurtowni i pomniejsi posiadając zapasy dawniej zakupione, konsumentom po niższych cenach sprzedawali, aniżeli żądano za tenże sam gatunek po domach handlowych. Gdy bowiem fabrykanci sprzedali, jak n. p. Hermanów po rs. 4 kop. 50 i Majerhoff po rs. 4 kop. 27 1/2; kupcy też same gatunki oddali po kop. 18 i 17 1/2 za funt, co wynosi za pierwszy tylko rs. 4 kop. 32, a za drugi rs. 4 kop. 27 1/2 za kamień. Podwyżkę jednak przecięciowo można oznaczyć na 15 — 20 kop. Ceny dziś płacone są za Hermanów rs. 4 kop. 50, za Ostrów, Oryszew, Sanniki i Łyszkowice po rs. 4 kop. 35. Za Konstancją, Elzbiętów, Ruda i Fabianice po rs. 4 kop. 27 1/2. Za Dobrzelin, Częstocice, Lesmierz i Rytwiany po rs. 4 kop. 12 1/2. Zjawia się również w tym tygodniu nowa marka z odbudowanej fabryki Leonów. Mączka ciągle jest poszukiwana; płać za białą mieloną rs. 3 kop. 75, w kawałach rs. 3 kop. 60 — rs. 3 kop. 67 1/2 za kamień 24 funty.

\* (Wy p a d k i). W dniu 8 b. m. sztabs-rotmistrz pułku huzarów Obracki, oglądając rewolwer nabity u zna-

jomego ober-audytora, wypadkiem przestrelił sobie lewą rękę poniżej łokcia. — Rozalja Zabołocka, żona lokaja, lat 33 licząca, w napadzie epilepsji, nagle zmarła. — Feliks Brzechowski, rąbiąc drzewo w domu pod N. 2291 przez nieostrożność uciął sobie palec wskazujący u lewej ręki. — Jan Mierzejewski, wyrobnik, wlaższy na drzewo, spadł i mocno potłukł się. — Przy zbieraniu smieci z ulicy Białej, koń przestraszył się i zacerpiwszy wozem za stojącą przy domu N. 1008 drabinę, na której znajdował się robotnik Adam Tiel, zajęty odawianiem tegoż domu, przewrócił ją i Tiel upadłszy na ziemię, uległ skaleczeniu prawej ręki. — Onegdaj, Kazimierz Dębski, wyrobnik, skoczywszy z parkanu, złamał prawą nogę.

#### Słowiańscy goście.

(Pobył słowian w Moskwie). *Mosk. Wied.* piszą pod 24 maja (5 czerwca): „Panie moskiewskie zapragnęły także przyjąć udział w uroczystościach słowiańskich i urządziły w poniedziałek, 22-go maja, przesłanną zabawę w Wasilewskim, w letnim domku niegdys hr. Mamonowa, a teraz von Wizina. Zabawa ta doskonale się udała. Wczoraj, we wtorek 23 maja, dawał obiad składkowy dla gości słowiańskich, tutejszy klub angielski. Przy obiedzie tym przemawiali p. Rieger i baron Villyani. Odpowiadali im p. Dawydow i p. Sokołow. Inną część słowiańskich gości, mianowicie serbów, podejmowali kupcy z Szui w traktjorni Troickiej, gdzie przemawiał p. Mliczewicz i jeden z rosjan. Dziś wielu z gości jeździło do klasztoru Troickiego, gdzie było na mszy, oglądało katedrę i akademię, zajrzało do Witanji i odwiedziło Skit. Na śniadanie byli zaproszeni przez namiestnika, obiadem przyjmowało ich towarzystwo miejscowe, akademja obdarzyła książkami.”

\* (Obiad słowiański). Z powodu obiadu na cześć gości słowiańskich w Sokolnikach w dniu 21 maja, *Golos* pomiędzy innymi powiada: „Dotąd, przy przyjmowaniu słowiańskich gości, i my i oni, jakby za milczącym porozumieniem, starannie unikaliśmy kwestji polskiej. Do niej, jako do chorobliwego miejsca słowiańszczyzny, ani my, ani nasi drodzy goście, długo nie decydowaliśmy się dotykać. Ale znany nasz uczony, szanowny M. Pogodin nie mógł dłużej tego ścierpieć i pierwszy wypowiedział zakłęty wyraz (Mowę jego czytelnicy znają z Nr. 127 *Dzien. Warsz.*, której ustęp przytacza *Golos* i dodaje): Temi słowami ruski uczony wynurzył myśl, którą przy całym jej optyzmie, muiej lub więcej podziela każdy rósjanin, a nawet wątpiący o możliwości urczywistnienia nadziei wyrażonych przez mowę. Mowa p. Pogodina dała powód p. Riegerowi do przerwania także milczenia o kwestji polskiej. Wymowny czeski mówca, powiedziawszy kilka gorących słów ubolewania nad utratą przez niektóre plemiona słowiańskie ich narodowości, wspominał o polakach. (Tu *Golos* znów przytacza ustęp mowy p. Riegera, znany czytelnikom z Nr. 127 *Dzien. Warsz.* i powiada dalej): Żeby dokładnie ocenić wstawienie się Riegera za polakami, i właściwość jego odwołania się do wspaniałomyślności ruskiej, uważamy za stosowne przytoczyć następujący ustęp z *Dziennika Poznańskiego*: „Wiadomo” powiada on, „że pp. Palacki i Rieger, nim przedsięwzięli swą podróż do Moskwy, odwiedzili Paryż, i na naradach z różnemi znakomitościami emigracji polskiej, w zupełności czując ważność obecnego położenia, przyrzekli wnieść swój głos w obec Moskwy za uciśniętą Polską. Lecz ostatnie wiadomości, otrzymane przez nas, nie wskazują, aby dotrzyмали danego słowa. Zbrakło im odwagi do tego, aby być apostołami prawdy, w obec tryumfującego barbarzyństwa (?); przeciwnie, swemi działaniami przekonują nas, że Moskwie udało się skompromitować (?) ich uczciwe imię w komedji, którą odegrała przedsięwzięwszy naukową etnograficzną wystawę.” *Dziennik Poznański* jak się okazuje, cokolwiek się pospieszył i prawdopodobnie, przeczytawszy mowę Riegera, będzie żałował swego pospiechu. Nie wiemy jak szanowny mówca czeski, przyjmie podobne odezwanie się polskiego dziennikarstwa o nim i jego teściu, (*Gazeta Narodowa* także mówi o niespełnieniu przez Riegera i Palackiego, danego przez nich przyrzeczenia emigracji polskiej, lecz zamiast opsypania ich, tak jak *Dzien. Pozn.* wyrzutami, objaśnia to nastrojeniem ruskiego towarzystwa). W każdym razie, Rieger teraz, z własnego doświadczenia, może sądzić, czy jest czas w obecnej chwili, myśleć o pojednaniu z polakami, i o ile zasługują na wspaniałomyślność. Co się zaś tyczy tego, o ile słusznym jest zdanie Riegera, że naród ruski „pokonał” polski i „ściskał go w potężnej swej prawicy”, to najlepiej objaśni mowa księcia Czerkaskiego w odpowiedzi na odezwę Riegera: „Oni (pp. Pogodin i Rieger) mówili o pojednaniu” rzekł książę Czerkaski, „a któżby z nas nie chciał połączyć się z ich zyczeniem, gdyby to było możliwem bez szko-

dy sprawiedliwości względem tej lub drugiej strony? na tym gruncie my z nimi się zejdziemi. Lecz szanowni panowie, przedewszystkiem trzeba zwrócić uwagę na dane wyjaśniające kwestje.” Następnie wspomniawszy w jaki sposób polacy odplacili się Rosji za dobrodziejstwa okazane im przez Aleksandra I, mówca zawołał: „Łatwiej zrobić niemożliwe, łatwiej zmusić rzekę do płynięcia wstecz jej biegiem, od uścia do źródeł, niż zmienić stosunki polityczne Rosji do Polski” (*oklaski*). Dalej mówca wspomniał, że budżet oświecenia publicznego w guberniach nadwiślańskich, stosunkowo, *dwa razy jest większy* od budżetu na tenże przedmiot w cesarstwie, że polak płaci rocznie podatków tylko 4 rsr. 60 kop., mniej niż obywatel jakiegokolwiek bądź ianego państwa w Europie i mniej niż rosjanin, ponieważ ten ostatni płaci 6 rsr. 40 kop. i 6 rsr. 50 kop., i że opłata od wódki i teraz jeszcze *dwa razy jest mniejsza* w guberniach nadwiślańskich, niż w cesarstwie. „Proszę” rzekł mówca, zwracając się w tę stronę gdzie siedział Rieger, „tych, czyje głosy panują nad umysłami, aby zwrócili się do polaków i powiedzieli im, że od nich samych zależy ich przyszłość. Ten kto spełni tę prośbę, okaże ważną usługę nam wszystkim i sprawie słowiańskiej (*bravo! oklaski*). Ale niech im jednocześnie przypomni o niewielkim plemieniu słowiańskim, zabitem i uciśnionem, nie dążącym do politycznej samoistności, lecz domagającym się tylko zachowania swej narodowości. Mówię o Rusi galicyjskiej”...

\* (O d j a z d). Dnia 21 maja v. s., o godzinie 5 1/2 po południu, Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Aleksy Aleksandrowicz, raczył wyjechać z Moskwy do Petersburga. (*Mosk. Pol. Wied.*)

\* (Podróż J. C. W. Namiestnika kaukaskiego). Telegram z Taganrogu, z d. 22 maja donosi, że w dniu poprzedzającym J. C. W. Wielki Książę Namiestnik Kaukazu przybył do m. Jejska, gdzie powitany został przez naczelnego atamana wojska dońskiego, generała adjutanta Potapowa, naczelnika miasta i deputacje z Taganrogu i Rostowa. Jego Cesarska Wysokość upoważnił cudzoziemca Desemona i inżyniera Rumbala do zbadania linii kolei żelaznej z Rostowa nad Donem do czarnego morza. (*Siew. Pocz.*)

\* (Nowe pismo w Astrachaniu). W Astrachaniu zamierzono wydawać nową gazetę literacką, — oprócz dwóch tam wychodzących. Tymczasem podajemy (pisze miejscowa gazeta), tylko tytuł tego pisma, z którego można sądzić o jego programie; pismo to wychodzić będzie pod nazwą *Prykaspjiskij Wiestnik*, raz lub trzy razy na tydzień.

\* (Wiadomości z obwodu turkiestańskiego). Do *Rus. Inw.* piszą z Taszkientu w końcu marca: W tutejszym kraju trwa spokojność i zadowolenie, jakie tylko możliwe jest obok środków będących w dyspozycji osób rządzących. Niedawno naczelnik sztabu wojsk obwodu turkiestańskiego odbył przegląd naszej przedniej straży, a rezultaty tego przeglądu przekonały, że stan wojska i zarządu ruskiego w obwodzie polepsza się i ustala tak samo, jak i stosunki handlowe z sąsiednimi chaństwami. W Dżuzaku wszystko znalezione było w porządku. Pomimo niewygodnego rozlokowania oddziału w barakach i chatach, chorych było niewiele, z oddziału 2,500 ludzi było tylko 74 chorych. Odbyta musztra przekonała, że czasu nie tracono daremnie; w ciągu zimy wojsko ćwiczyło się i teraz ćwiczy się w sztuce wojennej. Cześć gospodarza, w miarę możliwości, także porządkuje się. Kozacy oddziału dżuzackiego, pomimo trudności dostawiania furazju i drożyzny jego, zachowali swe konie w dobrym stanie. Pod względem dochodu od karawanów, Dżuzak staje się ważnym punktem; cyfra tego dochodu jest bardzo znaczna: w ciągu dwóch miesięcy, stycznia i lutego, za potrąceniem kosztów administracji, wpłynęło 8,000 rubli. W Zaaminu wojsko znalezione było także w wybornym stanie, dobrze ułokowane i nie miało chorych. Rzadki w Turkiestanie artykuł — drzewo opalowe, sprowadzono do Zaaminu z okolicznych zarosli jałowcowych, którego sażeń z przywozka i popilowaniem kosztuje tu 2 ruble przeszło, w Taszkientie 8, a w Dżuzaku 11 rubli. — W Ura-Tiube, kon ystujący tam bataljon, kompanje robotnicze, konie pociągowe, szkoła bataljonowa, także znalezione były w dobrym stanie. Okolice Nau zupełnie teraz zmieniły swą postać; opuszczone w roku zeszłym niwy zaczęto uprawiać w znacznej rozległości od twardzi. Na całą załogę było tylko 9 chorych. — Pod Irdzarą znajduje się oddział składający się z kompanji piechoty i 20 kozaków. Co dwa tygodnie łazuje go załoga Chodżentu. Oddział ten mieści się w kibitkach, na brzegu Syr-Darji, koło przeprawy. W całym kraju panuje zupełna spokojność, żadnych band, grabieży i rozbojów w ostatnich czasach nie było. Stosunki nasze z Kokamem stale są przyjazne. Subiecki kupca Chłodowa doskonale prowa-

dzą interesu z Kokanem, posyłając także karawany z Tazskientu do Namanganu (miasta kokańskiego), co godnym jest szczególnie uwagi, albowiem to dowodzi, że nie mamy potrzeby prowadzić ciągłej wojny i podbojów, dla rozwinięcia i ustalenia naszych stosunków z chaństwami Azji środkowej, a za pomocą tych stosunków — naszego wpływu. Już to drugi, bardzo znaczny rynek handlowy — Kokan i Namangan — który w ciągu czterech lub pięciu miesięcy stał się przystępnym dla nas bez wystrzału, pod wpływem coraz ustalających się stosunków przyjaźni. Niekiedy pokojowe kroki podają nam możliwość łączenia naszych interesów z interesami mieszkańców niepodległych krajów azjatyckich. Z wykazów przychodu i rozchodu funduszy miejscowych za rok upłyniony do 1 lutego r. b., przekonanie się można, że począwszy od grudnia 1866 r. handel tego kraju uczynił wielkie postępy. W Dżuzaku i Ura-Tiube, oprócz innych miast, do 1 lutego przewieziono towarów prawie na 800,000 rubli, a w ostatnim czasie cyfra ta znacznie się zwiększyła. Z powyższego wykazu okazuje się także że w skutku przedsięwziętych od lipca r. z. nowych środków w pobrze dochodów miejscowych, obliczonych na 530,000 rubli rocznie, cyfra tychże, przewyższająca dawniejszy dochód w trójnasób, osiągnięta będzie nawet z pewną przewyżką. — Ponieważ w posiadłościach kokańskich, prócz miasta Kokanu, otwarto został dla handlu naszego nowy ważny rynek, przeto można twierdzić, że przynajmniej z jednym sąsiednim chaństwem pokojowe nasze stosunki są ustalone, co tembardziej jest pocieszającym, jeżeli zważymy, że w Azji środkowej zaledwie znikła trwoga wywołana przez ostatnią wojnę.

\* (Przesłanie prowizji z Moskwy do restauracji ruskiej w Paryżu). Mosk. Wied. piszą, że w tych dniach p. Koreszczenko posłał do Paryża całe fury prowizji, z kucharzem i sześcioma garsonami. Prócz tego, co tydzień posyłane są z Moskwy transporta świeżego mięsiva, ryb i ogórków w dyniach, które rozkupowane bywają natychmiast. Bardzo wielki odbył także mają konfitury i powidła; moskiewskie soki owocowe Łanina, nieznane nawet w Petersburgu, bardzo podobają się w Paryżu. W restauracji dostać można soku żurawinowego sprowadzonego z Kostromy, sporządzonego na zimno sposobem p. Konarowa. W ogólności p. Koreszczenko, podług doniesień z Paryża, robi tam dobre interesy. W kwietniu niedzielę otwarte zostało drugie piętrowe restauracji, z którego jest widok na środek wystawy; tu urządzone są osobne pokoje dla gości rodzinnych. Z powodu znacznego napływu gości, zaszła potrzeba powiększenia lokalu restauracji i plenipotent p. Koreszczenko udał się do centralnej komisji wystawy z prośbą o dodanie nowego lokalu w przyległym gmachu. Za lokal 7 sążni długości, a 2 1/4 sążni szerokości, komisja żądała 20,000 fr. komornego, na co też niepodobna było zgodzić się. Umocowany p. Koreszczenko, powołując się na to, że przyległa budowla zaciemnia dotychczasowy lokal restauracji, żądał ustąpienia obranego dodatkowego lokalu za 3,000 fr. Centralna komisja długi czas nie przystawała na to, nareszcie 1 (13) maja ustąpiła ten lokal za 3,700 fr.

#### Anglja.

\* (List królowej Wiktorji). Donoszą z Londynu do *Ajencji Havasa*, że według obiegującej pogłoski, królowa Wiktorja napisała własnoręcznie list do cesarza Napoleona, życząc mu pomyślnego powodzenia wystawy i ubolewając nad tem, że nie może sama zwiedzić jej w zwykły ceremonjalny sposób. Nie wątpią, że królowa odwiedzi Paryż incognito. Księżę Walji ma znowu odjechać do Paryża. (*La Fr.*)

\* (Reforma wyborcza.) Rozprawy w parlamencie angielskim obracają się jeszcze dotąd około bilu reformy. O zmianach, jakie p. Disraeli zamierza zaprowadzić w projekcie dotyczącym podziału okręgów wyborczych, nic dotąd nie wiadomo. P. Disraeli oświadczył jedynie, że poprawka Laing'a, przyjęta przez izbę gmin, zniewala gabinet do długiego namysłu, i z tego powodu dalsze rozprawy toczyć się będą dopiero po zielonych świątkach. (*Nordd. A. Z.*)

\* (Fenienni). Wszyscy fenienni skazani wyrokami na śmierć, zostali przeznaczeni do robót ciężkich. *Dorset Chronicle* powiada, że skazany na śmierć Burke wywieziony zostanie zaraz na wyspę Portland. (*La Fr.*)

#### Austria.

\* (Cesarzowa Karolina). Depesza z Miramar z dnia 5-go b. m. donosi, że wstanie moralnym i fizycznym cesarzowej Karoliny nie zaszła żadna odmiana, i zaprzecza smutnym posłostkom obiegującym o pogorszeniu się nily jej choroby. (*La Fr.*)

\* (Sprawa kandjocka). Paryż, 6 czerwca. *La Patr.* powiada, że wielkie mocarstwa porozumia-

ły się w ogóle z sobą nad układami w sprawie kandjockiej. Cesarz Napoleon zaproponował śledztwo co do usposobienia i cierpień chrześcian, które ma odbyć się przez komisję międzynarodową. *La Patr.* spodziewa się, że wszystkie gabinety przyjmą tę propozycję. Austria i Anglja okazały już pod tym względem swoją przychylność. *Etendard* pisze, że dnia 25 go maja, rozpoczęły się w Wiedniu narady co do zawarcia traktatu handlowego pomiędzy Austrią i Szwajcarią.

#### Hiszpanja.

\* (Sprzysiężenie. — Stronnictwo klerykalne.) *Avenir national* podaje wiadomość, że wykryto w Madrycie nowe sprzysiężenie militarne i że aresztowano pewną liczbę sierżantów. Lecz sprzysiężenia militarne nie są jedynymi i największymi trudnościami, z jakimi marszałek Narvaez ma do walczenia; plany prezesa ministrów najbardziej krzyżuje stronnictwo klerykalne, które utrudnia mu nadzwyczaj jego położenie. Jeszcze niedawno pozycja marszałka była mocno zagrożona i mówiono nawet, że ma on być zastąpiony przez generała Pezuela. (*Nordd. A. Z.*)

#### Meksyk.

\* (Cesarz Maksymiljan.) Telegram z Nowego Jorku donosi, że cesarz Maksymiljan odprowadzony został, jako jeńiec wojenny, do miasta Meksyko. Wiadomość ta przyjęta zostanie wszędzie z radością; zdaje się atoli, że środek ten nie uspakaja w zupełności dziennika *Globe*, który pisze: „W chwili kapitulowania, nie dopuszczono się na eks-cesarzu żadnego gwałtu, lecz p. Campbell, jakkolwiek doznał od Juareza bardzo dobrego przyjęcia, pomimo to nie uzyskał od tego przywódcy przyrzeczenia, iż życie cesarza Maksymiljana będzie szanowane.” (*Nordd. A. Z.*)

#### Niderlandy.

\* (Załoga luksemburska). *Luksemburg*, 7 czerwca. Wojska pruskie zaczęły bezzwłocznie opuszczać Luksemburg i do 15 czerwca twierdza będzie z nich zupełnie oczyszczoną. Po wyjściu prusaków, przybędzie zaraz tysiąc żołnierzy luksemburskich. Na 20 zwolone zostały izby, którym zakomunikowano zostanie traktat i projekt dotyczący stolicy wielkiego księstwa, jako też opuszczenia załogi wojskowej. (*Cor. H. B.*)

\* (Zuylen Nyevelt). *Haga*, 8 czerwca. Donoszą, że baron Zuylen Nyevelt, członek drugiej izby, mianowany został posłem niderlandzkim w Paryżu. Obejmie on swoje obowiązki od 1 lipca. (*Cor. H. B.*)

\* (Układy celne). *Monachium*, 7 czerwca. *Baierische Z.* donosi o konferencji celnej co następuje: Prusy zaproponowały, ażeby traktat związku celnego pozostał w swej mocy z temi zmianami, iż przewodactwo w przedmiocie cel, oraz w przedmiocie opodatkowania krajowego cukru, soli i tytoniu, ma być wykonywane na przyszłość przez wspólny organ państw uczestniczących i przez wspólną reprezentację ludową. Dla reprezentacji państw, obowiązującymi być mają przepisy, jakie istniały dla walnych posiedzeń byłego zgromadzenia związkowego, a dla reprezentacji ludowej obowiązywać ma rozdział V ustawy związku północno-niemieckiego. Wirtemberg i Baden uczynią zadosyć propozycji pruskiej, z zastrzeżeniem trzytygodniowego terminu ratyfikacji; Hesja oświadczyła się z chęcią natychmiastowego przystąpienia; Bawaria zastrzega sobie decyzję. (*Wolff's T. B.*)

#### Turecja.

\* (Podróż sułtana). Czytamy w *Monitorze wieczornym*: Wiadomość o blizkiej wizycie, którą sułtan złoży cesarzowi francuzów, przyjęta została przez ludność turecką z radością, gdyż najoczywistszym jest ona dowodem dobrych stosunków cesarstwa otomańskiego z Europą i postępu cywilizacji wschodniej.

\* (Aresztowanie. — Dobra meczetowe). *Konstantynopol*, 7 czerwca. Rząd kazał aresztować kilka wysoko postawionych osób, należących do stronnictwa egipskiego księcia Mustafy-paszy. Podejrzane one są o spisek przeciwko rządowi. — Rząd turecki ogłosił nowe prawo o majątkach meczetowych. Prawo to rozciąga aż do ósmego pokolenia dziedziczenie dóbr i powiększa z nich opłatę. Sądzą, że powiększenie tej opłaty przyniesie skarbowi więcej około miliona rocznego dochodu. (*Cor. H. B.*)

\* (Protestacja). Czytamy w *Jour. de St. Pet.* z 25 maja (6 czerwca): Donosiliśmy, że tak zwani delegowani wyspy Kandji opuścili Konstantynopol, doręczyli wprzód reprezentantom wielkich mocarstw protestację. Tekst tej protestacji jest następujący: „My niżej podpisani, wybrani niby przez nasze pro-

wincje dla reprezentowania ich, za protestowaliśmy w czasie stosownym przeciw temu nielegalnemu wyborowi; lecz ustępując przed groźbą, przybyliśmy tu w nadziei, że rząd turecki zasięgnie przynajmniej naszego zdania i radzić się nas będzie co do zażalen i cierpień naszych rodaków, oraz co do środków najstosowniejszych dla polepszenia ich nieszczęśliwego losu, zgodnie z tem, co powiedzianem zostało w alocucji sułtana. Tymczasem, pobyt nasz w tej stolicy przedłuża się bez żadnej potrzeby. Nie zasięgają weale naszego zdania; nikt nie radzi się nas co do spraw kandjockich. Nie zawiadamiają nas nawet o tem, co mówią w radzie Porty. Nie uważamy siebie za deputowanych, zaopatrzonych legalnie w mandat przez nasze prowincje; obowiązek przeto nasz, jako ludzi uczciwych, nasze życzenie uspokojenia naszego sumienia, nasze obawy, ażebyśmy nie zostali wciągnięci bez naszej wiedzy do jakiej intrygi politycznej, i ażebyśmy się nie narazili w ten sposób na słuszny zarzut zdradzenia naszego kraju, wszystko to skłania nas do niepozostawania dłużej i bez celu w tej stolicy, lecz do wydaleni się, wzywając pomocy Stwórcy Najwyższego i oświadczając, że sumienie nasze nie nam nie wyrzuca i że żadna odpowiedzialność nie ciąży na nas; ażeby zaś wszyscy o tem wiedzieli, ogłaszamy publicznie akt niniejszy, mocą którego oświadczamy, że będąc tu przyprowadzeni wbrew naszej woli, nie tylko nie wysłuchano nas ani nie radzono się nas, lecz nawet pozostaliśmy obcymi wszelkim środkiem lub decyzjom dotyczącym interesów publicznych naszego kraju. Nasza deklaracja niniejsza wystosowana została, ażeby mieli oni o tem wiadomość, ambasadorom w Konstantynopolu siedmiu wielkich mocarstw, Anglii, Francji, Rosji, Prus, Austrii, Włoch i Ameryki, oraz poselstwu Grecji, naszej matki-ojczyzny. Błagamy tych ambasadorów, ażeby wzięli pod swą potężną protekcję nasze nieszczęśliwe rodziny, które pozostały na wyspie Kandji. Dan w Konstantynopolu, 3 maja 1867, (podp.) Jan Bourelakij, Ch. N. Toutoun...tzaki (nieczytelny); Apostoł Cheretij, Mikołaj Manuzakij, Dymitr Molo garijas (nieczytelny); Jan Daskalaki, Jerzy Kapuistos.”

#### Włochy.

\* (Dobra kościelne.) O powodach odrzucenia przez izbę deputowanych umowy zawartej z domem Erlanger w przedmiocie dóbr kościelnych, nadeszły obecnie niektóre szczegóły. W chwili właśnie, gdy propozycja rządowa złożoną była w izbie deputowanych, p. Alvisi wystąpił także z projektem, dążącym, zapomocą innych środków, do tegoż samego celu. Zdaje się, że izba oddała pierwszeństwo projektowi p. Alvisiego. *Italie* udziela nad postanowieniem deputowanych, nie dla tego, ażeby idee objęte nowym projektem nie były dobre, lecz z tego powodu, że projekt ten nie da się zaraz skutecznie, podczas gdy obecna sytuacja finansowa wymaga koniecznie rychłego wpłynięcia do skarbu 600 milionów. (*Nordd. A. Z.*)

\* (Minister skarbu.) Uchwała izby deputowanych w przedmiocie projektu p. Alvisi co do dóbr kościelnych, omal nie spowodowała dymisji ministra skarbu, jak się to okazuje ztąd, iż p. Ferrara oświadczył w izbie, iż chciał podać się do dymisji, i że zgodził się na pozostanie nadal na swem stanowisku jedynie na skutek przełożenia swych kolegów, którzy mu powiedzieli, że uchwała powyższa nie stanowi bynajmniej nagany dla jego środków finansowych. Oświadczenie to dało w izbie powód do demonstracji, nadzwyczaj pochlebnej dla p. Ferrary, *Italie* zaś powiada przy tej sposobności: „Izba dała poznać p. Ferraremu, zapomocą prawie jednoznacznej protestacji, że źle on zrozumiał doniosłość owej uchwały i że dobrze uczynił, iż usłuchał rady swych kolegów i pozostał na swem stanowisku.” (*Nordd. A. Z.*)

\* (Izba deputowanych). *Florenceja*, 7 czerwca. *Italie* donosi, że wyznaczono trzech nowych komisarzy do zbadania prawa dotyczącego dóbr kościelnych. Większa część wydziałów życzy sobie, ażeby prawo projektowane zostało zmienione. (*Cor. H. B.*)

\* (Garibaldi). Donoszą, że generał Garibaldi zmuszony był, z powodu choroby, opuścić Florencję i udać się napowrót na wyspę Kaprere. (*La Fr.*)

#### Korespondencje Dziennika Warszawskiego.

Lwów 5 czerwca.

Z rady państwa. — Koło polskie. — Alfred Potocki. — Zawieszenie dziennika „Korespondenz”. — Dla starożytników. — W tej chwili musiały już się skończyć rozprawy nad adresem w obu izbach reichsrathu. Rezultat dotąd niewiadomy. Z tego co dzienniki wiedeńskie i telegramy przyniosły, można wnosić, że projekta adresu jednej i drugiej, zostaną zamienione w uchwałę z małemi zmianami.

Rozmaitości.

Do gadanin reichsratowych nie należy przywiązywać, teraz jeszcze przynajmniej, zbyt wielkiej wagi, gdyż faktycznie środek ciężkości państwa jest dzisiaj w Peszcie. Jeżeli izby nie pośpieszą się z uchwaleniem adresu, będą musiały kończyć rozprawy w obec próżnych foteli ministrów, gdyż wszyscy odjechali już na wezwanie cesarza do Pesztu. Na koronację jada prócz delegatów sejmu galicyjskiego, hrabia Gołuchowski i książę Leon Sapiecha.

W tonie delegacji galicyjskiej, która skonstytuowała się w klub polityczny pod nazwą „koła polskiego” zaczyna już kielkować rozdrożenie w skutek dość fałszywej pozycji, jaką menery zajęli w obec sprawy adresowej. Widocznym jest, że panowie Potocki Adam, Ziemiałkowski i Krzeczunowicz, postanowili, coute qui coute, iść z panem ministrem ręką w rękę i poprowadzić za sobą w tym kierunku całą delegację. Opowiadają sobie na ucho, że kluczem do rozwiązania tego zagadkowego postanowienia, są jakieś obietnice rządowe, których prócz kilku wybranych, nawet delegacja, ze względów wyższej polityki, teraz jeszcze znać nie może.

Co przed kilku tygodniami przypuszczałem — zaczyna się sprawdzać, hr. Potocki Alfred, zostanie mianowany ministrem bez teki, nie zaś, jak mylnie donoszono, ministrem rolnictwa.

Rozdrażnienie rządu z powodu podejmowania gości słowiańskich w Rosji, mianowicie pp. Palackiego i Riegera, zaczyna już wydawać owoce. Dziennik „Correspondenz” który wychodził w miejsce zawieszonyj „Politik” (właściciel i rzeczywisty redaktor Skrejszowski), został także wyrokiem sądu prąskiego zawieszony na trzy miesiące. W miejsce „Correspondenz” będzie wychodził nowy dziennik pod tytułem: „Patriot”. Tęgo rodzaju podtrzymanie ciągłości dziennikarskiej w pewnym kierunku kosztuje już 18,000 guldenów.

Ciekawa dla archeologów podają dzienniki wiadomość, że temi dniami wykopano w Podjasieniu o milę od Bochni, w czystym polu, uroczysko pogańskie, pełne urn glinianych wypalanych, na gruncie włościanna.

Lwów, 6 czerwca.

Banty chłopów. — Los dziennikarstwa słowiańskiego — Narodówka i Kameleonka. — Przechwalka Żarewicza. — Fabrykacja banknotów. — Delegacja polska w radzie państwa.

Z licznych stron przychodzą tu zatruwające wiadomości o buncie chłopów przeciw dziedzicom z powodu sporów gruntowych; i tak kiedy w jednym miejscu rozbroili chłopów żandarmów, przychodzi znow wiadomość, że w okolicy tuż przy majątności hr. Gołuchowskiego, tak się chłopstwo zbuntowało, iż musiano srowadzić wojsko i użyć broni, wskutek czego kilku jest raniomych; chłopci zaś nie dawszy się uspokoić, waleją się w okolicach i formalne zakładają koczowiska pod gołym niebem.

Los dziennikarstwa słowiańskiego w Austrii, nie jest wcale do pozazdrosczenia; dziennik chorwacki „Pozor”, czeski „Politik” i „Narodni listy” zawieszono przed kilku tygodniami; teraz zaś ten sam los czeka „Correspondenz” i „Narodni noviny”; a dziennik „Swoboda” zawieszono obecnie na 3 miesiące.

Obywatel jeden nazwał klacz swoją która się na wyścigach tegorocznych o nagrodę rządową ubiegać będzie; „Narodówka”, co dało powód „Dziennikowi Lwowskiemu do porównania jej z „Kameleonką” Chochlika.

Żarewicz, redaktor dziennika „Rus”, głosząc o wpływie jakim to pismo się szczyści (używane na opakowanie), powiada między innymi bez najmniejszego skrupułu, że bar. Beust zapytywał go za pośrednictwem agenta tego dziennika p. Abancourta, czy możnaby już teraz zawiesić wydawanie „Słowa”; na co on miał odpowiedzieć że jeszcze zawczesnie; głosi dalej, że pobierają wszyscy współpracownicy „Rusi” płacę z kasy rządowej, a mianowicie: dwóch po 100 złr., dwóch po 50 a dwóch po 30 złr. reń. miesięcznie, nadto pozwolone mają cały dochód z wydawnictwa pobierać jako gratyskę; gdyż wszystkie koszta toż samo pokrywał ma kasa powyższa, na dowód czego pokazywał formalnie w tym celu wystawiony kwit.

Fabrykowanie banknotów w Austrii a szczególnie w Galicji, przybiera zastrasające rozmiary, złapano bowiem jednego który fabrykował banknoty 5-cio reńskiego z wolnej ręki, i blacharza który podrabiał czworaki (miedziaki).

Pomimo że wszystkie poprawki polskiej delegacji w radzie państwa odrzucili Niemcy, głosowała też delegacja za tym samym adresem. Jest to druga zdrada dokonana na słowianach austriackich ze strony Polaków.

(Telegrafy). W nowej Zelandji już na przestrzeni 1,000 mil angielskich pracują nad założeniem telegrafów w przyszłym roku połączone będą z telegrafem indyjskim.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

(Nowe dzieło). Zeszyt 9-ty „Historji Rzymskiej Momena”, tłumaczonej przez T. Dziekońskiego, wyszedł z druku, i prenumeratorem odebrać go mogą w księgarniach i kantorach gdzie wnieśli opłatę. Zeszyt 10-ty wyjdzie dnia 20 czerwca r. b. przy odbiorze którego przypada rata 4 ta opłaty prenumeracyjnej to jest rs. 1. Ktoby z prowincji nadesłał 8 rs. lub w dwóch ratach po rs. 4, pod adresem J. Ungra wydawcy, otrzymać będzie zeszyty w miarę wyjścia, franco.

(Wiejska kawa). Przechodząc Nowym Światem, każdy zwraca uwagę na skromnie umieszczone na tafliowych szybach w domu Henryka Toeplitza pod nr. 1510 napisy: „Wiejska kawa i Piekarnia francuska”. Nie jeden może przeszedłby obojętnie mimo tego domu, gdyby nie zapach silnej kawy młka i nie stós rozmaitego gatunku ciast francuzkich zwracających na siebie oczy przechodniów. I w istocie, pierwsza to w tym rodzaju kawiarnia w Warszawie, gdzie od rana do nocy pełno ciągle konsumentów obojej płci i różnego wieku, a to wszystko z klasy dystygowanej. Bo też prawdą a Bogiem, wszystko tam zasługuje na pochwałę: i urządzenie lokalu z komfortem i prawdziwie wiejska kawa z najwyborniejszą smietanką, i świeże ciągle ciasta, i skórosć uslugi, i cena umiarkowana, i centralny punkt miasta, a co najważniejsza, uprzejmość, grzeczność i troskliwość samej gospodyni p. Ludwiki Gellert, która swąją zabięgliwością potrafiła rozumnie połączyć z sobą wszystkie warunki dla wygody publiczności. F. S. Nr. 23 „Przełądu Katolickiego”. — Nr. 323 „Przyjaciela Dzieci”. — Nr. 22 „Tygodnika Lekarskiego”.

Warszawa,

dnia 30 Maja (11 Czerwca).

Kalendarz.

We środę, 12 czerwca, — św. Onufrego pusteln. — Słońce wsch. o godz. 3 min. 40; zach o godz. 8 min. 19. We czwartek, 13 czerwca, — św. Antoniego z Padwy wyzn. — Słońce wsch. o godz. 3 min. 40; zach. o godz. 8 min. 19.

Stan pogody.

Table with 3 columns: Today's weather (Dzisiaj z rana), Yesterday's weather (Wczoraj), and Forecast (Prognoza). Includes barometer, thermometer, and sky conditions.

Największe ciepło + 13°8 R. Najmniejsze ciepło + 8°3 R. Wysokość wody na Wiśle stóp 4 cali 9.

Widowiska.

WIELKI TEATR. — Dzisiaj, Wystąpienie p. Roger w operze „Łucja z Lamermooru”. — Jutro, na dochód pani Bakatowicz, pierwszy raz drama „Młodość Muszkietierów”. — Onegdaj, dawano balet „Esmeralda”, było osób 600. — W sobotę, był na żądanie: Koncert panien Delepierre i komedia „Klucz Metelli”, było osób 300.

TEATR ROZMAITOSCI. — Onegdaj, dawano „Słuby Panięskie”, było osób 215.

ALKAZAR FRANCUZKI (dawniej Odeon — na Krakowskim-Przedmieściu). — Dzisiaj i codziennie, Przedstawienie śpiewaków francuzkich. — (Początek o godz. 7-ej). — Wczoraj, było osób 432. — Onegdaj, było osób 460. — W sobotę, było osób 242.

ORFEUM (na Miodowej ulicy w domu Lessera). — Jutro, Przedstawienie Sztuk magicznych, pana Kahne i panny Rosenstejn. — (Początek o godz. 8-ej). — Wczoraj, było osób 777. — Onegdaj, było osób 215. — W sobotę, było osób 200.

TIVOLI. — Dzisiaj i codziennie, przedstawienie trupy śpiewaków niemieckich, pod dyrekcją p. Plambecka. — Początek o godzinie 7 1/2.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHETY SZTUK PIĘKNYCH (w hotelu europejskim). — Codziennie od godziny 10 z rana do wieczora. — Cena wejścia kop. 15; w niedziele zaś i święta kop. 5.

WYSTAWA OBRAZÓW i STAROŻYTNOSCI p. Sulatyckiego (na Podwalu w domu Dyzańskich). — Codziennie od godziny 10 rano do 4 po południu. — Cena wejścia kop. 10.

NA PLACUNALEWEK, Codziennie, PANORAMA

Karola Fejta, — zawierająca różne widoki i epizody z wojny między Austrią i Prusami.

\* Przyjechali do Warszawy: generał-adjutant J. C. M. baron Pritowitz, generał-lejtnant Trepow, ober-policmajster St. Petersburgski, generał-major Nowosielow, i rzeczywisty radca stanu Mejer, z Petersburga; generał-major Kohanow, z Petrokowa; kamerjunker dworu J. C. M. Ster, z Brześcia; rzeczywisty radca stanu Fri es, z Białegostoku; biskup djecezji płockiej Popiel, z Płocka; wyjechali: generał-lejtnant Trepow, do Lublina; generał-lejtnant Mordwinow, w przejeździe z Petersburga za granicę; generał piechoty Hasfert, do Berlina; generał-major orszaku J. C. M. hrabia Nostitz, do Petersburga; generał-major Samarocki, do Włocławska; tajny radca Karnicki, do Węgrowsa; rzeczywisty radca stanu Kosinski, do Cesarstwa; koniuszy dworu J. C. M. hr. Potocki, i hr. Wielopolski, do Paryża; kamerjunker dworu J. C. M. Sator, do Wilna.

\* Wczoraj, onegdaj i przedonegdaj, przyjechało koleją żelazną warsz-wied. i warsz-bydg. osób 1024, wyjechało osób 1161, — koleją żel. petersb.-warsz. przyjechało osób 398, wyjechało 312; — koleją żel. warsz. teresp. przyjechało osób 255, wyjechało 325; — statkami parowemi przyjechało osób 46, wyjechało 96; — w dniach tych w ogóle przyjechało osób 4,279, w tej liczbie z zagranicy 362; wyjechało 4,255, w tej liczbie za granicę 423.

\* Listy niewłaściwie do skrzynek pocztowych włożone, w d. 27 (8) b. m., pod adresem, a mianowicie: Person w Dynaburgu, Żorawski w Rydze, Talomin w Petersburgu, Żorawska w Rydze, Moszczeńska w Rydze; — z d. 28 (9) b. m., Józef Manowski w Petersburgu, Malukina w Smoleńsku; — z d. 29 (10) b. m., Bulba w Siewrucku, Staszewska w Jużewie, Szreter bez oznaczenia miejsca, Ejsmont w Słonimie, Kwiecińska w Pałuzynie, Bernhardt w Dorpacie, Anderson w Wenden.

Dnia 27, 28 i 29 (8, 9 i 10) bież. m. chorych w 8-u eywilnych szpitalach: przybyło 154, wyzdrowiało 142, umarło 18, pozostało 1643 (mężczyzn 706, kobiet 937), z nich w szpitalu starożakownych mężczyzn 149, kobiet 181.

\* W dniu 27 (8) bież. mies. i roku, urodziło się chrześcijan: płci męskiej 12, żeńskiej 11, starożakownych: płci męskiej —, żeńskiej —, razem 23; — zawarło śluby małżeńskie: chrześcijan: 1, starożakownych: —; — umarło: chrześcijan: płci męskiej 12, żeńskiej 8; starożakownych: męskiej —, żeńskiej —, razem 20.

Table with multiple columns: KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ, MONETY, PAPIERY, and WEXLE. Lists various financial instruments and their exchange rates.

\* Wartość kuponu bież. od Listów Zastawnych... rs. 1 k. 87 1/2. — od Listów Likwidacyjnych, rs. — k. 12 1/2.

# OBWIESZCZENIA SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE.

D O N I E S I E N I A P R Y W A T N E

## OBWIESZCZENIA SPADKOWE.

(N. D. 1334). Rejent Kancelarii Ziemiańskiej przy Trybunale Płockim.

Otwarte spadki: 1. po Marcellim Rościszewskim, wierzycielu sumy rs. 3,000 na dobrach Niwikla z Płockiego w dziale IV pod Nr. 6. 2. Po Abrahamie Kuramella, wierzycielu sumy rs. 990 i rs. 4,500 w dziale IV pod Nr. 14 a. i b. na dobrach Psucia w Okręgu Pułtuskim położonych zabezpieczonych. 3. Po Rafałce Segal, właścicielu nieruchomości w Płocku pod Nr. 31, 32 przy ulicy Grodzkiej, 10, 11, 82, 83 i 9 przy ulicy Jerolimskiej położonych, tudzież wierzycielu sumy rs. 3,000 i rs. 3,300 w dziale IV pod Nr. 29 i 30 wraz z prawem zastawy w dziale III pod Nr. 8 na nieruchomości w Płocku pod Nr. 258, i przy ulicy Nowej opartych, b. sumy rs. 1,500 na nieruchomości w Płocku Nr. 68, 69, w dziale IV pod Nr. 8 wykazu zabezpieczonych, c. sumy rs. 337 kop. 50 na nieruchomości w Płocku pod Nr. 1 położonej, z działo IV Nr. 2 wraz z prawem zastawy w dziale III pod Nr. 1 zapewnionym, d. sumy rs. 193 kop. 50 na nieruchomości w Płocku Nr. 227, 228 w dziale IV pod Nr. 8 wykazu i e. sumy rs. 495 na dobrach Siomino z Płockiego w dziale IV, ad Nr. 8 a. d. ostatnich dwóch sposobem ostrzeżenia zahypotekowanych, do zamknięcia których, termin prekluzyjny na dzień 1 (13) Września 1867 r. w kancelarii czyniącego Rejenta w mieście Płocku jest oznaczony, w terminie tym przeto interesowani do rzeczonych spadków z potrzebnymi dowodami prawa ich usprawiedliwiającymi przed podpisaniem Rejentem w Płocku stawić się zechcą.

Płock d. 16 (28) Lutego 1867 r.  
Emiljan Ordon.

## LICYTACJE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

(N. D. 3197). Zarząd Zakładów Banku Polskiego na Solcu

Podaje do publicznej wiadomości że w dniu 26 Czerwca (8 Lipca) r. b. i następnie, od godziny 9 z rana do 2 po południu, sprzedażne będą w tychże Zakładach przez głośnie i plus licytacje rozmaite materiały i przedmioty wyszłe z użycia jak metale kamienie młyńskie, piły tartaczne i fornierowe, beczki dębowe, furgony i konie.

Warszawa d. 22 Maja (3 Czerwca) 1867 r.  
Zarządzający, Wieniarski.

(N. D. 3356). W dniu 31 Maja (12 Czerwca) 1867 r. o godzinie 9 z rana na Sewernowie w dniu 2 (14) Czerwca t. r. o godzinie 10 z rana na Muranowie, w tymże dniu o godzinie 9 i 11 za Żelazną-Bramą w dniu 5 (17) Czerwca r. b. o godzinie 10 z rana na Grzybowie o godzinie 12 w południe za Żelazną-Bramą w dniu 6 (18) Czerwca r. b. o godzinie 9 z rana na Muranowie o godzinie 2 z południa na Grzybowie zajęte w drodze Sądowej egzekucji ruchomości to jest: meble palisandrowe, machonione, jesionowe, sosnowe, dębowe, fortepian palisandrowy, lustra, zegary obrazy różne, dywany, szczyorki, spiniki złote, zegarek kieszonkowy złoty, (repeater) z łańcuszkiem złotym, parawan naczynia stołowe cybuchy i fajki różne franki, rolety kasa żelazna ogniotrwała, rądlę miedziane, samowar mosiężny, miednicze i lichterze mosiężne, towary krótkie jako to: guziki, tasemki albumy szczyorki, okulary, nożycki brzytwy, portmonetki, tabakerki różne, grzebienie szelki i t. p. przedmioty, na placach targowych w Warszawie przez licytację publiczną sprzedane będą.

A. Tymiecki, Komornik.

(N. D. 3324). W d. 31 Maja (12 Czerwca) r. b. o godz. 10 z rana na targu Moranów w Warszawie, meble palisandrowe, machonione, jesionowe i t. p. zaś w dniu 1 (13) Czerwca r. b. o godzinie 11 z rana na targu w rynku Starego miasta w Warszawie deski dembowe, olszowe, sosnowe, hale dembowe, jesionowe, sosnowe, grabina w klocach i t. p. jak również w dniu 2 (14) Czerwca r. b. o godzinie 11 z rana na targu w rynku Nowego miasta w Warszawie meble jesionowe, lustra, samowary mosiężne i t. p. wszystkie jako prawnie w egzekucji zajęte ruchomości przez publiczną licytację sprzedane będą.

J. Szymanowski Komornik.

(N. D. 3332). Podaje do wiadomości, że w dniu 1 (13) Czerwca r. b. o godzinie 11 z rana na targu Grzybów w zwanym; w dniu 2 (14) Czerwca r. b. o godzinie 11 z rana, i w tymże dniu o godzinie 12 w południe, również na targu Grzybów w zwanym w Warszawie, prawnie zajęte ruchomości jesionowe, olszowe, sosnowe, orzechowe, dębowe i palisandrowe, jako to: łózka, szafy, stoły, ławki, krzesła, kufki, miechy-kowadło, biórko Szeslag, fortepian o 7 oktavach i t. p. różne przedmioty, narażone koni cugowych przez publiczną licytację sprzedane zostaną.

J. Kurman Komornik.

(N. D. 3130).

## DYREKCJA

## TOWARZYSTWA UBEZPIECZEN

Cesarsko-Król. uprzywil.

## AZIENDA ASSICURATRICE W TRYEŚCIE.

W odwołaniu się do poprzednich ogłoszeń zawiadamia, że na mocy plenipotencji urzędowej Pan **MIKOŁAJ ROTWAND** mianowany został

Generalnym Agentem dla Królestwa Polskiego,

a tem samem upoważnionym jest do wszelkich czynności w imieniu tegoż Towarzystwa, odnoszących się tak do przyjmowania ubezpieczeń, jako też i regulowania strat wydarzyć się mogących.

Tryest dnia 27 Kwietnia 1867 roku.

A. P. Reyer, Frauz de Gossletb, G. Vortmann.

Odnosnie do powyższego ogłoszenia Dyrekcji Tryesteńskiego Towarzystwa Ubezpieczeń **AZIENDA ASSICURATRICE**, mam zaszczyt zawiadomić, że w zakresie przepisami tutejszo-krajowemi dozwolonym, przyjmuję pod bardzo przystępnymi warunkami **UBEZPIECZENIA:**

1. od **OGNIA** wszelkiego rodzaju ruchomości fabrycznych i innych;
2. od **GRADOBICIA**, wszelkiego rodzaju ziemiopłodów;
3. przeciw stratom wynikłym podczas **TRANSPORTU** na drogach zwyczajnych, kolejach żelaznych lub rzekach spławnych;
4. na **ZYCIE** ludzkie, z wszelkimi do tego rodzaju ubezpieczeń przywiazanymi kombinacjami.

Regulowanie strat i wypłata należności odbywa się na zasadach sprawiedliwych z wszelką możliwą szybkością.

Warszawa dnia 31 Maja 1867 roku.

Generalny Agent dla Królestwa Polskiego,

(3-7533)

**Mikołaj Rotwand.**

ulica Nalewki, Nr. 2249.

(N. D. 2756)

## KONKURS

na posadę drugiego Kaznodziei  
przy Zborze ewangelickim

w Krakowie.

Zbór ewangelicki w Krakowie potrzebuje drugiego kaznodziei, którego głównym obowiązkiem będzie miewać co drugą Niedzielę lub Święto kazania w języku polskim, a nadto uczyć w tamtejszej szkole początkowej w 18 godzinach tygodniowo religii i przedmiotów, które sobie za porozumieniem ze Starszym Zboru wybierze.

Język niemiecki powinien posiadać o tyle, żeby w przypadku potrzeby mógł w służbie Bożej zastąpić kaznodzieję niemieckiego.

Płaca roczna wynosi 600 złr. w. a. z dodatkiem 200 złr. w. a. na mieszkanie, dopóki takowego nie dostanie w jednej z realności Zboru.

Duchowni ewangelicy, chcący otrzymać tę posadę, raczą się o to zgłosić do Starsziny Zboru ewangelickiego w Krakowie, na ręce W-go F. Friedla, przy ulicy Grodzkiej pod L. 86 zamieszkałego, najpóźniej po dzień 30 Sierpnia r. b.

(N. D. 3036)

Nowo założony  
MAGAZYN I FABRYKA WYROBÓW  
wylącznie optycznych  
Aleksandra Chwat,

wykwalifikowanego Optyka,

przy ulicy Miodowej Nr. 484 wprost

Rządu Gubernjalnego.

Posiada znaczny wybór wszelkiego rodzaju wyrobów Optycznych: **Szkieł, okulary, lornety, binokle, perspektywy, lupy**, słowem wszelkie szczegóły do optyki należące w najrozmaitszych gatunkach po cenach bardzo umiarkowanych. Pomiędzy szczegółami nowego pomysłu, znajdując się w tymże magazynie: **perspektywy polowe** podwójne (dla obu oczu), bardzo pożyteczne i wygodne dla pp. wojskowych. **Okulary ochronne** (Schütz-Brillen), mogące być użyteczne przy niektórych operacjach chirurgicznych, pracach chemicznych i t. p. zajęciach wystawiających oko pracującego na rozmaite wpływy szkodliwe. Przyjmuje wszelkie obstarunki i reperacje wyrobów wylącznie optycznych. (2-7025)

(N. D. 3289)

## CYGARA TRONCOS I TRABUCILLOS

po trzy kopiejek sztuka.

Między innymi, nadszedł transport tych gatunków z Rygi, zamówione partie wydawane będą codziennie, gatunki te cygar za najlepsze w tej cenie już uznane, pochodzą z fabryk: **Konstantego Ruchczyńskiego** w Rydze, który wszystkie swe wyroby na Królestwo Polskie wylącznie podpisanemu powierzył.

**J. ROSENBLUM.**

Plac Resursy kupieckiej Nr. 471 B., od 8 rano do 6 po południu.  
Filia Składu róg Wareckiej i Nowego Świata Nr. 1253 od 8 rano do 9 wieczorem.

Tamże

WYLĄCZNA SPRZEDAŻ NA CAŁE KRÓLESTWO

## CYGAR

A. F. MÜLLERA Z PETERSBURGA. (1-8045)

(N. D. 3152)

KOMITET LIKWIDACYJNY  
DOMU ZŁEĞEN ZIEMIAN  
w Włocławku.

Podaje do wiadomości interesowanych, że w dniu 31 Maja (12 Czerwca) r. b. o godzinie 9-ej z rana rozpocznie się przez publiczną licytację za gotowiznę wyprzedaż **Składu Towarów** w mieście Łodzi własnością tegoż Domu będącego składającego się: z win w różnych gatunkach, żelaza, stalowych wyrobów angielskich i innych artykułów przedmiotem handlu będących.

Sprzedaż każdego artykułu odbywać się będzie partiami lub całkowicie stosownie do ilości takowego. Pragnący licytować mogą się przednio o stanie towarów przekonać na miejscu u zarządzającego Składem P. Ottona Rakowskiego.

E. Kretkowski, J. A. Jabłoński,

J. Biesiecki.

(N. D. 2605).

Langue française, Leçons au cachet et au mois,  
**A. FONTAINE** professeur diplômé, rue Zelazna N. 1139/40, maison Zaleski.

(N. D. 3129)

Mamy honor donieść Szanownej Publiczności, iż od dnia 1 Lipca r. b. otwieramy w mieście Płocku

**FABRYKĘ**

WIROBÓW TABACZNYCH

pod firmą

Bracia Segal i Spółka.

Polecając się łaskawym względem Szanownej Publiczności, przrzekamy dokładać wszelkich starań, aby wyroby naszej fabryki w niczem nie ustępowały wyrobom najwięcej w kraju wziętości mającym, tak pod względem dobroci gatunku, jako też starannego wykończenia.

Długoletnie doświadczenie w tym zawodzie jednego ze współników naszych i odpowiednio fundusze, jakimi rozporządzać możemy, są najlepszą rękojmią, że wszelkim wymaganiom Szanownej Publiczności zadość uczynić potrafimy.

PP. Dystrybutorowie chcący wejść z nami w stosunki, zechcą się zgłosić do Kantoru przy Fabryce przy ulicy Dobrzyńskiej Nr. 139/40.

O dniu rozpoczęcia sprzedaży, osobno doniesieniem będzie.

Bracia Segal i Spółka.

(3-7512)

(N. D. 3065).

Zaraz do sprzedania

Folwark, odległy od miasta Powiatowego Sieradza o wiorst pięć, rozległy w gruntach dominjalnych w większej połowie pszennych włók dwadzieścia miary nowopolskiej w jednym łanie z łakami odpowiedniami; w całem terytorju nie masz włóścian uwłaszczonych. Bliższą wiadomość udzieli magazynier fabryki wyrobów chemicznych na Solcu pod Nr. 2902b. istniejącej. (7433)

(N. D. 3190).

W Krakowie przy ulicy Mikołajskiej są do sprzedania **Młody stare**. Dereniaki, Maliniaki biały bułgarski, z różnych lat, począwszy od roku 1761 do roku 1840, wyprzedają się **zupelnie**, można nabyć za mierną cenę; chcący nabyć, może się zemną listownie porozumieć, pod adresem Teresa Bielecka Nr. 450. (2-7816)